Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной ...һээ гарана | № 106 (16629) | 1984 оной май 6, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

МОСКВАҺАА МОРДОБО

Финляндиин Республикын Президент Мауно Койвисто Хельсинки ошохоёо Москваһаа мордобо. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй уряалаар тэрэ манай орондо ерэһэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ М. Койвистые үдэшэбэ. (ТАСС).

АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР ЕРЭБЭ

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельский КПСС-эй ЦК-гай ба Совет правительствын уряалаар албанай хэрэгээр Варшаваһаа майн 4-дэ Москва ерэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Д. Ф. Устинов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаков болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ В. Ярузельскиие угтаһан байна. (ТАСС).

...үдэр—Радиогой үдэр, хэлхээ холбооной һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэр

XI ТАБАН ЖЭЛ — АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ ХӨӨРЭНЭ

МАНАЙ АЖАЛ ОЛОНДО ХЭРЭГТЭЙ

Ажалдаа хожомдоно гү, болино гү—хамаагүй байгша һэн. Хэн нэгэнэй ажалайнь ехэ байгаа һаань, тэрээндэ туһалха дуратайшуул ехэ олдодогшьегүй бэлэй. Теэд мүнөө 12 хүнэй хэдэг ажал миин лэ 8 хүн һайн шанартайгаар дүүргэдэг болонхойбди. Энэ ушар хадаа нэн түрүүн манай бригадын гэшүүдэй эбтэй эетэйгээр, нэгэ хүн шэнгеэр хүдэлдэг болоһые гэршэлнэ. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, хүн бүхэмнай бултанайнгаа хэрэгэй түлөө оролдоно. Һанаагаа зобоно, коллективнай гэшүүн бүхэнэйнгөө түлөө харюусана бшуу.

Коллективээрээ бригадна подрядаар ажалладаг болоһонһоо хойшо бидэнэр урагшатайгаар хүдэлдэг болообди гээд һанагшаб. Юуб гэбэл, хэрбээ нэгэнэймнай телеграфна аппарадай эбдэрээд, хэхэ ажалайнь ехэ болоо һаань, тэрэниие бултадаа хамһажа хэдэгбди. Тиигэжэ ажал хэрэгнай урагшаа ябасатай болоно ха юм. Бригадна подрядаар хүдэлжэ эхилһэн сагһаа хойшо коллективэймнай гэшүүд эмхитэй, хэмнайшье ажалдаа гээгдэхэгүй гэжэ оролдодог болоо.

Эндэһээ тобшолол хэбэл, ажалай журам урданайхиһаа һураггүй дээшэлээ.

Бригадымнай түрүү телеграфистнууд З. О. Попова, В. М. Краскур, Г. Бальжанова гэгшэд техническэ мэргэжэл олгодог арбан нэгэдэхи училищи дүүргээд ерэһэн залуу басагадые һурган хүмүүжүүлдэг юм. Тэдэнэрэй һурганан олохон басагад городоймнай хэлхеэ холбооной таһагуудта, манай цехтэшье амжалтатай хүдэлжэ байнхай. Цехтэмнай миниишье һургаһан Т. Тухаренова, Т. Савина, Т. Рябоконь гэгшэд һайнаар, нэрэ солоёо дурдуулан ажалланад. Мүнөө Племяшева Надежда гэжэ залуу басагые мүн лэ һурган хүмүүжүүлжэ байнхайб. Шэлэһэн мэргэжэлэйнгээ эрдэм мэдэсые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэеэ оролдодог гээшэбди. Мүнөө түрүү телеграфистка Зоя Семеновна Михалевагай ажалай онол аргануудые, дүй дүршэлые шудалнабди.

Эндэ габшагай һайн ажалаараа шалгарһан эрхим мэргэжэлтэдые нэрлэнгүй гарахын аргагүй. Телеграфистнууд О. Зайцева, Н. Калашникова, Г. Бальжанова, В. Краскур гэгшэд ажалша, бэрхэ, һайн абари зантай, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлдэг хүнүүд.

Клавдия Сергеевна Воронинагай хүтэлбэрилдэг аппаратура заһабаридаг бригада бидэндэ ехэ туһаламжа үзүүлдэг. Тэдэнэр эбдэрһэн аппаратурыемнай түргэнөөр, һайн шанартайгаар заһабарижа үгэдэг юм. Манай туйлаһан, туйлажашье байһан амжалтада тус бригадын гэшүүдэй — Г. Баландина, И. Румянцева, И. Гришина, И. Машанова, Г. Лузан гэгшэдэй горитойхон хубита бии.

Г. АРИСТОВА,
Улаан-Үдын телефонно-телеграфна станциин телефонистка.

КРЕМЛЬ СОО БОЛОҺОН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельскитэй майн 4-дэ Кремль соо уулзажа хөөрэлдэбэ.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Д. Ф. Устинов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Н. И. Рыжков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ Н. К. Байбаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ ПНР-тэ байдаг элшэ сайд А. Н. Аксенов;

Польшын талаһаа — ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПОРП-ын ЦК-гай секретарь Ю. Чирек, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо З. Месснер, ПНР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд С. Кочолек хөөрэлдөөндэ хабаадалсаһан байна.

КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ талаар КПСС-эй бэелүүлжэ байһан ажал ябуулга тухай, СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин дүнгүүд тухай К. У. Черненко Польшын нүхэдтөө мэдээсэбэ. Совет арадай дунда КПСС-эй хэлбэришэгүй ехэ нэрэ хүндэтэй байһые КПСС-эй социально-экономическа түсэбүүдые, политикые ажалшадай залан сэхээр дэмжэжэ байһые, дотоодын болон уласхоорондын асуудалнуудаар партиин ба Совет гүрэнэй политическэ хараа шэглэлэй уг залгамжалжа байһые тэрэ онсолон тэмдэглээ. КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он), февралиин ба апрелиин (1984 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые совет коммунистнууд, Советскэ Союзай бүхы ажалшад халуунаар угтажа, тэдэниие бодото дээрэнь эдэбхитэйгээр бэелүүлжэ байна.

ПОРП-ын IX съездын, Бүхэпольшын партийна конференциин, ПОРП-ын ЦК-гай Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые ямараар бэелүүлжэ байһан тухайгаа, партиин үзэл сурталай-политическэ нэгэдэлые, түрүү үүргые батадхаха, ПНР-эй хүдэлмэришэн ангитай, бүхы ажалшадтай тэрэнэй холбоое бэхижүүлхэ талаар яһуулагдажа байдаг хүдэлмэри тухай В. Ярузельский хөөрэбэ. ПНР-эй ажалшадай социалис туйлалтануудые бэхижүүлхэ талаар хүсэлэл оролдолгонуудаа үргэдхэхөөр ПОРП-ын эрид шиидэнхэй байһаниинь мэдүүлэгдээ. Орон доторхи байдалые саашадаа тогтууритай һайн болгохын түлөө тэдэнэй тэмсэлдэ ПНР-эй коммунистнуудта, бүхы ажалшадта КПСС, Советскэ Союз, бусад партинууд ба социалис хани нэгэдэлтэ оронууд ехэ туһаламжа үзүүлнэ гэжэ тэмдэглэгдээ.

Хөөрэлдөөнүүдэй үедэ совет-польско харилсаанай ямар байһан тухай, тэрэниие хүгжөөхэ хараа түсэбүүд тухай асуудал дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. КПСС-эй ба ПОРП-ын хоорондохи харилсаае, гүрэнэй, ниитын эмхинүүдэй, экономическа, эрдэм, соёлой холбоо барисаае тогтууритай һайнаар, хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэжэ байһыень хоёр тала сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэбэ.

Мүнөө үеын уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй болоһые нэгэн һаналтайгаар сэгнэжэ байһанаа К. У. Черненко, В. Ярузельский мэдүүлбэ. Сэрэгэй булюу хүсэтэй болохые һэдэдэг империализмын, нэн түрүүн США-гай эгээл эзэрхэг түримхэй хүсэнүүдэй политика дэлхэй дээрэхи түгшүүрилэй гол үндэһэ һуури болоно гэжэ тэдэнэр заагаа. Энээнтэй дашарамдуулан, социалис хани харилсаата оронуудай нэгэдэлые, тэдэнэй өөһэдыгөө хамгаалха холбооe—Варшавска Договорой эмхиие бэхижүүлхэ шухала гэжэ тэмдэглээ.

Хөөрэлдөөнүүд совет-польско хоёр талын харилсаанай, уласхоорондын политикын бүхы асуудалнуудаар үгэеэ ойлголсолгын, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

* * *

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельскитэй майн 4-дэ Кремль соо хөөрэлдэһэн байна. Үнэн зүрхэнэй, нүхэд ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ Советскэ Союзай ба Польшын Арадай Республикын хоорондохи аха дүү ёһоной холбоое, хани барисаае, харилсаае саашадань гүнзэгырүүлэн бэхижүүлхэ асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэбэ.

(ТАСС).

ШАГНАЛ БАРЮУЛБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельскидэ Ленинэй орден майн 4-дэ Кремль соо барюулба.

Нүхэд Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рыжков болон бусад тусхай тушаалтад шагнал барюулалгын үедэ байлсаа. В. Ярузельскитэй хамта ябаһан поляк нүхэдүүд хабаадалсаһан байна.

Шагнал барюулалгын баяр ёһолол дээрэ нүхэр К. У. Черненко үгэ хэлэбэ.

Нүхэр К. У. ЧЕРНЕНКЫН хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Ярузельский!

Танда, социалис Польшын элитэ ехэ хүтэлбэрилэгшэдэ, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй мэдээжэ ажал ябуулагшада, Совет гүрэнэй үндэр дээдын шагнал — Ленинэй орден барюулха золтой байһандаа ехээр баярлабаб.

Манай оронуудай түүхэтэ хуби заяанда, тэдэнэй хоорондохи холбоо барисаанда болоһон шиидхэхы хубилалтанууд агуу ехэ Ленинэй нэрэтэй таһаршагүй холбоотой юм. Польшын гүрэнэй бэеэ дааһан байдалые мэдэрһэн декредтэ Октябриин вождь гараа табихадаа имагтал эрхэ сүлөөтэй арадуудай хоорондо аха дүү ёһоной холбоон тогтоогдохо аргатай байна гэжэ тэмдэглээ һэн. Үнэхөөрөөшье, бодото дээрээ тиимэл байгаа.

Совет болон поляк коммунистнуудай хэдэн үетэнэй хүсэлэл оролдолгонуудаар совет-польско харилсаа холбооной бата бэхи үндэһэ һуури табигдаа һэн. Ажал хэрэгүүдтээшье хани ёһоной харилсаа тогтоодогбди. Хүндэ хүшэр туршалгануудай үдэрнүүдтэшье ханинараа дэмжэдэг байнабди. Эб найрамдалай, социалис гүрэнэй аюулгүй байдалай түлөө, манай арадуудай революционно туйлалтануудые хамгаалхын түлөө тэмсэлэй гол шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ нягта харилсаа холбоо тогтоодог байнабди. Энэ элдэб янзын, түүхэтэ удха шанартай хүдэлмэридэ Танай нүхэр Ярузельский, ехэ хубитаяа оруулһыетнай тэмдэглэхэдэ, намда ятай зохид лэ.

Совет-польско сэрэгшэдэй аха нүхэсэлдэ зорюулагдаһан хүшөөгэй үглөөдэр Рязань хотодо бодхоогдохо баяр ёһололдо хабаадаха байнат. Тэндэ, Рязаниин газар дээрэ, бүридүүлэгдэһэн Польшын сэрэгүүдэй зэргэдэ залуу офицер Войцех Ярузельский Эхэ орондоо алба хэжэ эхилээ һэн.

Дайнай харгы замуудта, Россин гүн дундаһаа фашис эшээн тээшэ гаргагдаһан хүндэ хүшэр, гэхэ зуура алдарта замда манай арадуудай дайшалхы харилсаа холбоон мүндэлэн бэхижээ һэн. Бидэ энээниие хододоо зүрхэ сэдьхэлдээ хадагалжа, социализм байгуулха талаар эб найрамдалта зохёон байгуулгын хүдэлмэриин жэлнүүдтэ шэнээр хүгжэһэн совет-польско холбооной һайн һайхан ёһо заншалнуудые сахиха, арьбадхахабди.

Польшын Арадай Республикын 40 жэлэй ойе—Польшын һэргээгдэн хүгжэлгын үдэрые таанадтай хамта бидэ һаяар тэмдэглэхэбди. Арадай Польшын хүсэн түгэлдэр социалис гүрэн байхын тула таанадай хүршэнэр, союзнигууд байһан дээрэһээ совет хүнүүд ехэ оролдолго гаргана. ПНР-тэ социализмын туйлалтануудые хамгаалха, бэхижүүлхэ талаар Танай, нүхэр Ярузельский хэһэн ажал ябуулгые бидэ үндэрөөр сэгнэнэбди.

Польшодо тохёолдоһон хүндэ хүшэр үдэрнүүдтэ Та орон доторхи байдалаа гуримшуулан һайжаруулхын түлөө, тэрэниие доройтон уналгаһаа дэры гаргахын түлөө коммунистнуудай, Польшын ёһотойл бүхы патриодуудай тэмсэлые толгойлоот. Энээнэй ашаар социализмда эсэргүү хүсэнүүдэй, тэдэниие дэмжэдэг империалис этэгээдүүдэй хара-та түсэбүүд сарагдаһан, национальна ехэ аюул уршаг зайсуулагдаһан байна. ПОРП-ын хүтэлбэри доро поляк арадай ороноо социализмын замаар бата найдамтайгаар урагшань дабшуулжа шадаха байһандань этигэнэбди.

Таниие нүхэр Ярузельский, шагналаартнай үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб. Поляк арадай аша туһада. Польшын газар дээрэ социализмые бэхижүүлхын, Советскэ Союзай ба Польшын Арадай Республикын хоорондохи хани барисаанай, харилсаа холбооной аша туһада элүүр энхэ, зол жаргалтай ябахыетнай, ехэ хүдэлмэридөө амжалта туйлахыетнай Танда хүсэнэб.

* * *

Нүхэр В. Ярузельский харюугай үгэ хэлэбэ.

Нүхэр В. ЯРУЗЕЛЬСКИИН хэлэһэн үгэ

Тон хүндэтэ нүхэр Константин Устинович Черненко!

Хүндэтэ совет нүхэдүүд, ханинар!

Совет Социалис Республикануудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй намайе Ленинэй орденоор шагнаһанайнь түлөө үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэнэб.

Мүнөөдэр намда зорюулжа хэлэһэн һайн һайхан, хани ёһоной халуун дулаан үгэнүүдэйтнай түлөө Танда, нүхэр КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ, баярые хүргэнэб.

Энэ үндэр дээдын шагналые зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн, ехэ баяр баясхалантайгаар абажа байһамни ойлгосотой. Гэхэтэй хамта энэ хадаа Советскэ Союзай Коммунис партиин Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партида, социалис Польшын гүрэндэ интернациональна ёһоор хандажа, гүнзэгы ехээр хүндэлжэ байлгын гэршэ жэшээ болоно гэжэ арадайнгаа хүбүүн байгаа хадаа, коммунист байгаа хадаа нэн түрүүн тоолохо байнаб. Гэхэтэй хамта тэрэ манай арадта совет арадай аха нүхэсэлэй, ёһолон хүндэлэлгын мэдэрэлтэй байлгын гэршэ жэшээ болоно.

Патриотизм ба интернационализм — түрэл аха дүүнэр мүн. Манай социалис бүлэ дотор нэгэ талаһаа Эхэ оронойнгоо, нүгөө талаһаа бүхы дэлхэйн олониитэ ажалшадай түүхэтэ, ангиин аша туһын үмэнэ уялгаяа мэдэрэлгын хоорондо хёмороо зүришэлдөөнүүд үгы юм. Манай хани харилсаата оронуудай урдын байдал ондо ондоо, тэдэнэй түүхын харгы замууд элдэб янза байгаа, гэбэшье бидэнэр ажалша хүнэй аша туһые, арад зоной зол жаргалые, социализмые сахин хамгаалха гэһэн ниитэ нэгэн ерээдүйтэй, ниитэ нэгэн уг зорилготойбди.

Мүнөөдэр намда барюулагдаһан орден революционно теори ба хэрэгэй оюун ухаатан, бүхы оронуудай, бүхы үеын коммунистнуудай багша Владимир Ильич Ленинэй нэрэ зүүдэг юм. Ленинэй һургаалай амидаралта хүсэтэй, али бүхы талаараа гүнзэгы удхатай байһые манай зуун жэлэй үдэр бүхэн элирхэйлэн батална.

Бэрхэшээл түбэгүүдые гү, али гаргаһан алдуу дутагдалнуудайнгаа хойшолонгуудые хаишан гэжэ усадхан зайсуулхаб гэһэн харгы замуудые Ленинэй захяа заабаринууд соо бэдэрһэн хүнүүд ажалшадай аша туһада, социализмын хэрэгтэ амжалтатайгаар алба хэдэг гээшэ. Замыемнай зааһан Ленинэй һургаалнууд хадаа манай үзэл сурталнуудай илалтын найдамтай эрхэ нүхэсэл мүн болоно.

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Дэлхэй дээгүүр бөөн хара үүлэн баглайржа байна. Дэлхэйдэ аюул тохёолдуулагдана.

Эб найрамдал тухай Ленинэй һургаал Совет Социалис Республикануудай Союзай, мүн социалис хани нэгэдэлтэ бүхы оронуудай гадаадын политикын, өөһэдыгөө хамгаалха хүсэеэ бэхижүүлгын үндэһэ һуурида табигдадаг байна. Мүнөө, американ, империалис хёмороо зүришэлдөөнэй доктринын бүхы дэлхэйе дайнай хүмэдхэ руу түлхижэ байхадань, арадай Польшодо зүрюугээр ехэ ехэ добтолгонуудай хэгдэжэ байхадань, манай арадай ба гүрэнэй аюулгүй ерээдүй байдал, тэрэнэй бодото хилэнүүдэй ойро хүртэшэгүй байлга агуу ехэ Совет гүрэнтэй нягта, эбдэршэгүй бата холбоогоор, хани харилсаагаар хангагдадаг юм гэһэн ойлгомжо бидэнэртэ шухала удха шанартай болоно.

Революционно хубилалтануудай ашаар лэ манай хани харилсаата оронуудай ниитэ уг зорилгонуудые национальна һанал бодолтой, хүсэл эрмэлзэлгэнүүдтэй нэгэдүүлдэг шэнэ түхэлэй уласхоорондын харилсаан бүридүүлэгдээ. Ангиин гэхэ гү, али уг унгяараа эбдэршэгүй бата холбоон бидэниие нэгэдүүлнэ. Тэрэниие хамгаалха гээшэ арадай Польшые, мүн Советскэ Союзые нэгэн доро хамгаалха гэһэн удхатай. Манай хани харилсаата оронуудай хүсэ шадалые, нягта жагсаалые бэхижүүлхэ гээшэ эб найрамдалай, ниитэ аюулгүй байдалай, социализмын аша туһада ажал ябуулха гэһэн удхатай.

Польшодо тохёолдоһон айхабтар хүндэ хүшэр үе сагта интернациональна хани ёһоор хандаһанайтнай түлөө Польшын Нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй, Польшын Арадай Республикын засагай дээдын зургаануудай үмэнэһөө Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ, Танда, хүндэтэ Константин Устинович, үнэн зүрхэнһөө баяр баясхалан хүргэхые хүсэнэб. Польшодо үзүүлэгдэһэн туһаламжа хадаа манай партиин хүсэлэл оролдолгонуудые, тэрэнэй политикые ойлгожо, тэрээндэ этигэжэ байһан ушар болоно гэжэ бидэ үндэрөөр сэгнэнэбди.

Мүнөөдэр намда барюулагдаһан орден энэ этигэл найдалые үшөө дахин баталба.

Ленинэй суртал һургаалнуудые бодотоор бэелүүлхын тула хүсэ шадалаа гамнахагүйб гэжэ хүндэтэ шагнал абахадаа найдуулхые хүсэнэб. Энэ хадаа нэн түрүүн арадай Польшые бэхижүүлхэ, манай арадуудай хани барисаае хүгжөөхэ, эб найрамдалай ба социализмын агуу ехэ хэрэгтэ алба хэлгэ болоно гэжэ ойлгоноб.

* * *

Совет үндэр дээдын шагналда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд, поляк нүхэдүүд нүхэр В. Ярузельскиие үнэн зүрхэнһөө амаршалба. Хоёр партиин аха дүүгэй холбооe саашадань бэхижүүлхын, совет болон поляк арадуудай хани барисаае, харилсаа холбооe бэхижүүлхын аша туһада, Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын аша туһада партийна, гүрэнэй олон янзын ажал ябуулгадаа шэнэ амжалтануудые туйлахыень тэрээндэ хүсэһэн байна.

(ТАСС).

...НУУД БА ДҮНГҮҮД

...киловатт-час электрын элшэ хүсэ, гаргашын нормын 3 процент түлишэ болон тоһодолгын материал алмаха уялга абтаһан байна.

Байгша оной түрүүшын кварталай дүнгүүдээр харахада, хэлхеэ холбоошодой абаһан үндэр социалис уялгануудаа сүм дүүргэхээр зоригжонхой байһаниинь элирнэ. Урдынхиһаа үшөө үсөөн хүдэлмэришэдтэйгөөр хэлхеэ холбооной управлениин коллектив продукци гаргалгын түсэбые 105,7 процент, тарифна олзын түсэб 110 процент ба ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 105 процент бэелүүлһэн байна. Эдэ дүнгүүд нёдондо жэлэй нэгэдэхи кварталайхиһаа холо дээшэ болоно.

Республикын хэлхеэ холбооной предприятинуудта орёо нарин оньһон техникэеэ гүйсэд һайнаар шудалһан мэргэжэлтэд, өөрынгөө ажалда үнэхөөрөө дурлаһан почтальонууд, электромонтернууд, телефонистнууд, телеграфистнууд болон бусад хүдэлмэрилэгшэд ажаллана. Тэдэнэй хоорондын эршэтэ социалис мүрысөөнэй манлайда мүнөө Улаан-Үдын почтамтын почтальонууд М. Н. Чебунина, В. Н. Полонова, телеграфно-телефонно станциин бригаданууд Е. Я. Думнова, Н. А. Устинова гэгшэдэй ударидадаг бригаданууд, телефонист Л. М. Литвинэй бригадын телефонистнууд хэлхеэ холбооной автобазын жолоошон А. Байбородин, Хэжэнгын, районно узелай почтын оператор Г. Х. Хакимова болон дабтана.

Манай корр.

...габьяатай байһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлениин почтын хэлхеэ холбооной албанай начальник Санжи Юндунович ГОНСОРУНОВТА, Улаан-Үдэ городой телефонно станциин ахалагша инженер Галина Станиславовна ПРОСКУРИНАДА, хэлхеэ холбооной Түнхэнэй районно узелай телефонистка Алевтина Александровна ШУБИНАДА БУРЯАДАЙ АССР-эй ХЭЛХЕЭ ХОЛБООНОЙ ГАБЬЯАТА ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭ гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

* * *

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө Радиогой үдэртэй, хэлхеэ холбооной бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэртэй дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум «Связьстрой-6» трестын оньһожоруулагдамал нүүдэл 608-дахи колоннын автомат телевизионно станциин хэлхеэ холбооной хабсаргагша Алексей Сергеевич АТОЧИНИИЕ, Буряадай АССР-эй хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлениин хэлхеэ холбооной шанарай управлениин комплексно түхеэрэлгын инженер Лариса Цыреновна БУЛДАЕВАЕ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР шагнаба.

БАЯРАЙ СУГЛААН

Хэблэлэй һайндэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан майн 4-дэ Союзуудай байшангай Колонно зал соо болобо. Газетэ, журналнуудай редакцинуудай, информационно агентствэнүүдэй, телевидениин, радио-дамжуулгын, хэблэлнүүдэй, полиграфическа предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэд, партийна болон ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаһан байна. Гадаадын айлшад, демократическа хэблэлэй түлөөлэгшэдэй уулзалгада хабаадагшад суглаанда байлсаа.

КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, зохёохы холбоонуудай, информационно агентствэнүүдэй, СССР-эй Гостелерадиогой, хэблэлнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, газетэ болон журналнуудай ахамад редакторнууд президиумдэ һууба.

«Советская культура» газетын ахамад редактор Ю. Я. Барабаш элидхэл хээ.

(ТАСС).

СОВЕТ-ПОЛЬШЫН ХАМТЫН ДОКУМЕНТДЭ ГАР ТАБИЛГА

«2000 он хүрэтэрхи үедэ Совет Социалис Республикануудай Союзай ба Польшын Арадай Республикын хоорондохи экономическа, эрдэм-техникын харилсаае хүгжөөлгын удаан болзорой программада» майн 4-дэ Кремлиин Ехэ ордон соо гар табигдаба.

Совет Социалис Республикануудай Союзай түлөө— КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко;

Польшын Арадай Республикын түлөө — ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельский документдэ гараа табиһан байна.

Совет талаһаа—нүхэд Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рыжков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй министрнүүд болон бусад тусхай тушаалтад;

Польшын талаһаа—нүхэд Ю. Чирек, З. Месснер, мүн В. Ярузельскитэй хамта ябаһан партийна ба гүрэнэй бусад ажал ябуулагшад документдэ гараа табилгын үедэ байлсаа.

(ТАСС).

ХАНИ ХАРИЛСААНАЙ ОРШОН БАЙДАЛ

КПСС-эй Центральна Комитет болон СССР-эй правительство ПОРП-ын ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ В. Ярузельскиин хүндэлэлдэ майн 4-дэ Кремлиин Ехэ ордон соо сайлалга үнгэргэбэ.

В. Ярузельскитэй хамта ерэһэн поляк партийна болон гүрэнэй ажал ябуулагшад эндэ байлсаа.

Совет талаһаа сайлалга дээрэ нүхэд К. У. Черненко, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачёв, В. В. Гришин, А. А. Громыко, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рыжков, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй министрнүүд болон бусад тусхайта хүнүүд байлсаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко сайлалга дээрэ үгэ хэлээ.

К. У. ЧЕРНЕНКЫН хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Ярузельский!

Хүндэтэ хани нүхэдүүд!

Нэн түрүүн бидэндэ хүдэлмэриин хэрэгээр ерэһэн Польшын Нэгэдэмэл Хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Польшын Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Войцех Ярузельскиие, Польшын хүтэлбэриин бусад гэшүүдые үшөө дахин үнэн зүрхэнһөө амаршалхые зүбшөөгыт.

Өөрынгөө политическэ удхаар тон баян энэ уулзалга совет-поляк харилсаануудай саашадаа хүгжэлтэдэ, манай аха дүү партинуудай болон арадуудай хоорондохи хани харилсаанай улам бэхижэлгэдэ үрэ түгэс нүлөө үзүүлхэ байха гээд этигэл найдабаритайгаар хэлэжэ болохо.

Мүнөөдэр боложо үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүд дээрэ бидэ совет-поляк холбоо харилсаанай бүхы шэглэлнүүдэй — политикын, экономикын, соёл культурын, үзэл сурталай, уласхоорондын хэрэгүүдэй талаар байдал зүбшэбэбди. Богонёор хэлээ һаа, манай ниитэ сэгнэлтэ иимэ байна: совет-поляк харилсаанууд амжалтатай хүгжэнэ, тиигэбэшье хоёр ороной, социализмын болон эб найрамдалай ашаа туһада тэдэниие улам саашань үргэдхэхэ үшөө ехэ арга боломжонууд бии гээшэ.

Бидэнэй гар табиһан «2000 он болотор СССР-эй болон ПНР-эй хоорондохи экономическа болон научно-техническэ харилсаануудые хүгжөөлгын удаан болзорой программа» энээндэ тодорхой гэршэ болоно.

Тэрэнэй гол удхынь арадай ажахын талаар харилсаа холбоонуудые хүгжөөлгэ байбашье, тон ехэ политическэ удха шанартай документ байһаниинь арсашагүй. Тэрээн соо хараалагдаһан түсэбүүдые бэелүүлгэ манай оронуудта байгуулагдаһан үйлэдбэриин болон ухаан бодолой хүсэшадалые ашаг үрэтэйгөөр, али алиндашье олзоборитойгоор хэрэглэхэ, дэбжэлтын шэнэ шатануудта сугтаа дабшаха, социализмын зохёохы арга боломжонуудые бүри гүнзэгыгөөр ашаглаха арга олгохо байна.

Научно-техническэ дэбжэлтын эгээн гол шэглэлнүүдтэ социалис оронуудай хүсэл оролдолгые нэгэдүүлхэ гээшэ үе сагай эрилтэ мүн. Олонхи зорилгонуудые бэелүүлгын түлхюур эндэл гээшэ. Ниитын ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ, тэрээнгүйгөөр ажалшадай ажаһуудалые улам һайжаруулгые хангахын аргагүй. Бии байгаа нөөсэ баялигуудые бүри гамтайгаар ашаглалгада. Үшөө нэгэ шухала юумэн гэхэдэ, худалдаа наймаанай-экономическа арга боломжонуудые политическэ һүйдхэлгын зорилготойгоор хэрэглэхэ империализмын һэдэлгэнүүдһээ өөрыгөө найдалтайгаар хамгаалгада.

Уласхоорондын хархис хүсэнүүд, Польшо доторхи социализмын дайсад ороной экономическа болон политическэ байдалые түбхинүүлхэ хэрэгтэ али бүхы аргаар һаад хэлые оролдоно. Экономическа талаар хэшажа, баалалта хэжэ, арадай засагта эсэргүү һүйдхэлтэ ябуулгануудые үүдхэжэ, социалис Польшые һандаргаха найдалаа Вашингтондо мүнөөшье орхиногүй. Харин ороной хүдэлмэришэн ангиин, ажалшадай Польшын Нэгэдэмэл Хүдэлмэришэнэй партиин хүтэлбэри доро һандаралта үеын хойшолонгүүдые усадхан дабажа, ороноо бата найдамтай социалис хүгжэлтын замда гаргаха байһандань бидэ һэжэглэнэгүйбди. Эдэ зорилгонуудаа бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ поляк коммунистнууд, аха дүү поляк арад урдынхидаал адли КПСС-эй, совет арадай дэмжэлгэдэ, һаналаа нэгэдэнги байлгада түшэглэхэ аргатай.

Байгша ондо арадай Польшо болон социализмын зарим бусад оронууд шэнэ общество байгуулгада ороһон тойнь холбоотой ойн баярые тэмдэглэхэ юм. Социализмые, социалис хани нэгэдэлые байгуулгын болон хүгжөөлгын ехэ, алдарта зам гаталагдаа. Түүхэтэ удха шанартай асари ехэ дүй дүршэлтэй болонхойбди. Энэ дүршэлнай зоригжуулма ульгэр жэшээнүүдтэйшье, һургаал абама бэрхэшээлнүүдтэйшье гээшэ.

Энэ дүршэлһөө хэгдэхэ гэһэн шухала тобшололынь юун бэ гэхэдэ, социалис оронууд бата бэхи нэгэдэлтэй байха ёһотой гэһэн тобшолол болоно. Нэгэдэлнай бидэндэ зохёохы ажалайнгаа элдэб олон һалбаринуудта шэнэ шэнэ амжалтануудые түйлаха арга олгоно. Энэмнай бидэндэ хүшэр хүндэ сагта ангиин дайсанай добтолгонуудые бута сохиходомнай туһална. Манай оронуудай аюулгүй байдал, манай арадуудай амгалан оршондохи ажал хүдэлмэри, ядерна дайе зайсуулга социализмын оронуудай бага нэгэдэлһээ тон ехэ дулдыдадаг гээшэ.

Мүнөөдэр США-гай захиргаанай жолоо барижа байгшад гадаадын хэрэгүүдые хүсэ хэрэглэн, хүсэндэ түшэглэн ябуулха байһанаа мэдүүлнэ. Адли тэгшэ, аб адли аюулгүй байдалай үндэлэн һуури дээрэ бэшэ, харин США-гай болон тэдэнэй тон дүтын союзнигуудай хүсэндэ түшэглэн зонхилжо байхаар, харин бусад оронууд миин лэ тэдэнэй зарлигаар байха болоно гээд тэмдэглэнэб.

Сэрэгэй талаар булюу хүсэтэй байха, өөрынгөө ёһо гуримые бусадта баадхаха гэһэн иимэ империскэ шэнжэ маягтай шэглэлдээ тэдэнэр буу зэбсэг үйлэдбэрилэн гаргаха, нэн түрүүн ядерна зэбсэг байгуулха, тараан тодхохо урдань үзэгдөөгүй үргэн ехэ программаяа зорюулна бшуу.

Советскэ Союз болон социалис бусад оронууд тээшэ шэглүүлэгдэһэн американ ракетэнүүдые Баруун Европодо тодхожо эхилхэдээ, Вашингтон болон тэдэнэй хойноһоо үгэ дуугай һалирдаг НАТО-гай заримашуул ядерна зэбсэг хизаарлаха, үсөөрүүлхэ ябадалые эбдэжэ, стратегическэ зэбсэгүүд тухай болон Европодо ядерна зэбсэгүүд тухай хөөрэлдөөнүүдые мухардуулһан байха юм.

Замбуулинда сэрэгэй буу зэбсэг гаргаха гэһэн үргэн ехэ программа мүн лэ булюу ехэ хүсэтэй байха гэһэн тэдэнэй зорилгонуудыень гэршэлнэ бэшэ аал? Энээн тухай Вашингтондо үдэр бүри шахуу шуугялдана, энэ асуудалаар Советскэ Союзтай хөөрэлдөөшье эхилхэеэ арсана.

Хүн зониие хюдаха эгээн аймшагтай зэбсэг — химическэ зэбсэг үйлэдбэрилгые, шэнэдхэн хубилалгые болон нөөсэлгые США улам хурдахаар ябуулна. Бодото һэдэлгэнүүдээ нюухын тула тэдэнэр Женеводэ буу зэбсэг хуряалгын асуудалнуудаар болоно байгаа конференци дээрэ элдэб мэхэ гаргана. Химическэ зэбсэг хорихо тухай тэдэнэй «шэнэ» дурадхалнууд тушаа элдэб эсын һайхан үгэнүүдыень хаяаһаа хиналта эрхилхэмнай гэһэншүү дурадхалнуудынь США-гай тагнуулшадай хүдэлмэриие хуулита болгохо гэһэн һэдэлгэнь эли тодоор харагдана. Энэ асуудалаар американ талаһаа ямар нэгэ болохотой хубилалта болоногүй.

Сэрэгэй хүсэ улам хүгжөөхэ гэһэн США-гай оролдолгонууд буу зэбсэг, ядернашье байг, юрыншье гэжэ нэрлэгдэг, үрдилдэн үйлэдбэрилгын бүхы шэглэлнүүдтэ эли тодоор харагдана. Юрын зэбсэгүүдые үйлэдбэрилхэ шэглэлээ тэдэнэр мүн лэ элдэб эсын худал хуурмаг шашалдаагаар далдалхые оролдоно.

Түбэй Европодо буу зэбсэг болон зэбсэгтэ хүсэнүүдые хизаарлаха тухай Венэдэ болоно байгаа хөөрэлдөөнүүд дээрэ Баруунай оронуудай һүүлшын үедэ оруулһан дурадхалнууд энэ хөөрэлдөөнүүдые мухардуулһан урданхи дурадхалнуудһаа илгаагүй.

Һүүлэй үедэ, илангаяа Баруун Европодо шэнэ американ ракетэнүүдые тодхожо эхилһэнһээ хойшо, Вашингтонһоо болон баруунай зарим ниислэлнүүдһээ уулзалдая, хөөрэлдэе гэһэншүү урианууд соностодог болонхой. Теэд эдэ уриануудай саана ямаршье тодорхой дурадхалай ородоггүйнь харамтай. Бодото байдалые зүбөөр сэгнэлтэ өөртөө харгы гаргажа эхилбэ гэжэ этигэһэн хүн мэхэлүүлэгдэһэн лэ байха. Харин эдэ урианууд соносхогшод имагтал иигэжэ этигүүлхые оролдоно хаш.

Зүбшэн хэлсэгдэхээр дурадхагдаһан зүйлнүүдынь нүгөө талынь эбсэхээр бэшэ дурадхалнуудтай. Энэнь тон бүтэмжэтэй хөөрэлдөө хэхэ арга олгоногүйл.

Советскэ Союз өөрынгөө талаһаа хөөрэлдөө хэхээр бэлэн. Теэд эндэ удха түгэс хөөрэлдөө хэхэ байнабди. Американ талын эндэ табиһан элдэб бэрхэшээлнүүдые усадхаад, урданай байдалые бусаагаа һаань, ядерна зэбсэгүүд тухай хөөрэлдөөнүүд һэргээгдэхэ аргатай.

Уласхоорондын байдалые һайжаруулха бодото арга боломжонууд бии гэжэ бидэ урдынхидаал адли этигэнхэйбди. Советскэ Союзай социалис бусад оронуудтай хамта дэбжүүлһэн дурадхалнуудай үргэн комплекс энээндэ таарамжатай үндэһэ һуури табина. Эдэ дурадхалнууд хоер талын баталан абамаар хэлсээнэй арга боломжонуудые нээнэ. Энэл ушарта хүн түрэлтэн ядерна аюулһаа хамгаалагдаха, буу зэбсэг, нэн түрүүн ядерна зэбсэг хуряаха арга олдохо һэн. Эдэ дурадхалнууд мэдээжэ, мүнөө хүсэндөө байһаар.

Һаяар Стокгольмско конференциин хүдэлмэри һэргээгдэхэнь. Энэ шухала хуралдаан гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудта этигэл найдал тогтоохо, Европодо аюулгүй байдалые бэхижүүлгэдэ туһалха үүргэтэй. Европодо сэрэгэй талаар аюулта байдалые һуларуулха хэмжээнүүдые конференци зохёохо ёһотой гэжэ Советскэ Союз тоолоно. Энэ хэрэгтэ нэн түрүүн Варшавска Договорой оронуудай оруулһан томо, холын хараатай, мэдээжэ дурадхалнууд ехэ нүлөө үзүүлхэ аргатай.

Европодо аюулгүй байдалай асуудалнууд тухай хэлэхэдээ, Вашингтоной жэшээгээр зоригжоһон, тэдэнэй коммунисмда эсэргүү «хэрээһэтэ добтолгын» уряа доро элдэб янзын реваншистнуудай толгойгоо үргэжэ байһые анхарангүй гарахын аргагүй.

Энэ оршон байдалда социалис оронуудай өөрынгөө аюулгүйе хангаха талаар хэрэгтэй хэмжээнүүдые абадаг байһаниинь ойлгосотой. Нэгэшье нюусагүйгөөр хэлэхэ хүсэлэнтэйб: манай Эхэ орсной, аха дүү Польшын, манай бусад социалис союзнигуудай бэеэ даанги байдалда халдаха хүсэлэнтэйшүүлдэ харюугай эгээн шанга сохилто үгэхөөр бэлэмди.

Өөрынгөө гадаадын политическэ ажал ябуулгада Коммунис партиин Центральна Комитет болон Совет правительство эб найрамдалай түлөө анхарал оролдолгые, социализмын үндэр дээдэ ёһо гуримые хүтэлбэри болгодог гээшэ. Энэ хараа шугамдаа саашадаа үнэн сэхэ байхабди.

Энэ хундага дурадханаб:

Социализм байгуулжа байгаа аха дүү поляк арадай амгалан һайхан байдалай түлөө, совет-поляк эбдэршэгүй хани барисаанай түлөө!

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө!

Нүхэр Ярузельскиин, эндэ байлсагша поляк нүхэдэй бэеын элүүрэй түлөө!

* * *

В. Ярузельский харюугай үгэ хэлэбэ.

В. ЯРУЗЕЛЬСКИИН хэлэһэн үгэ

Эрхим хүндэтэ нүхэр Константин Устинович Черненко!

Хүндэтэ совет нүхэд ба ханинар!

Соведүүдэй орондо, танай алдарта ниислэл хото Москвада маниие аха дүү ёһоор угтан абаһандатнай зүрхэнэй баяр хүргэнэб.

Мүнөөдэр болоһон хэлсээнүүдэй үнэн сэдьхэлэй, хани ёноой ба тон ашаа үрэтэй байба гээшэ. Зүб шэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар үг зорилгымнай, хараа бодолнуудаймнай адли байһые тус хэлсээнүүд баталан харуулба. Энэ хадаа манай партинуудые, гүрэнүүдые ба арадуудые нэгэдүүлжэ байдаг интернациональна холбоо барисаамнай дахинаа баталан харуулһан ушар болоно.

Совет Социалис Республиканууудай Союз хадаа хүн түрэлтэнэй хүгжэлтэдэ үе сагайнгаа эрхээр түйлай ехэ үүргэ дүүргэнэ бшуу. Тэрэ хадаа бүхы юртэмсэ дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, дэбжэлтын ба социальна сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй түшэг гулгуури, хүсэл найдал болоно. Хүгжэлтэ түгэс социалис обществые наринжуулан һайжаруулха хэрэгтэ аха дүү совет арад ленинскэ партиин хүтэлбэри доро асари ехэ амжалта түйлаа. Оюун ухаанай ба материальна агууехэ түйлалтануудтайнь дашарамдуулан, бидэ совет коммунистнуудые, Соведүүдэй ороной бүхы ажалшадые амаршалнабди. Тус түйлалтанууд хадаа бүхы социалис хани харилсаанда угаа ехэ удха шанартай байха.

Хүндэтэ нүхэд!

Арадай Польшын 40 жэл хадаа манай хани барисаанай түүхэ мүн.Ород ба поляк революционернүүдэй хамтын хатуу тэмсэл, 1905 оной революци, Агууехэ Октябрь тэрэнэй үндэһэн болоно үгэнэ. Гэхэ зуура дэлхэйн хоёрдохи дайн соо болоһон тулалдаануудай гал дүлэн соо хани барисаамнай ёһотой шалгалта гараа юм. Фашизмые бута сохилгодо Советскэ Союз шиидхэхы хубитаяа оруулаа. Улаан Армиин баатарлиг габьяа Европые хосоролгоһоо абараа, Польшые сүлөөлөө.

Хүниие үзэн ядаһан гитлеровскэ түримхэйшүүлтэй поляк арад Эхэ орон соогоошье, бүхы фронтнуудташье эрэлхэгээр дайлалдаһан байха. Совет газар дээрэ мүндэлһэн Польшын Арадай сэрэг өөрынгөө түүхын алдарта, дайшалхы хуудаһые бэшүүлээ.

Хамтаараа адхаһан шуһан гээшэ манай хани нүхэсэл тухай хэлсээе тамгалһан мүнхын тамга мүн.

Үнгэрһэн саг хадаа манай арадуудай хоорондо нэгэнтэ бэшэ хоротой ороһо хаядаг һэн. Манай юунтэйшье сэгнэшэгүй баялигые — ёһотой хани нүхэсэлөө олоторнай, үе сагууд, жэлнүүд, хёморолдоото тэмсэлнүүд, хэрүүл ба хүн зоной зоболон үнгэрэн ошоо. Юуб гэхэдэ, Ленинэй суртал, пролетарска интернационализм, зэбсэг нэгэтэ сэрэгшэдэй аха дүү ёһоной фронтовой талархал, эб найрамдал, социализм гээшэ эрмэлзээһэн эрмэлзэлнай илажа гараа ха юм. Эдэ бүгэдэ хадаа Арадай Польшо Соведүүдэй орон хоёрой холбооной бодото һууриие бии болгоо. Бидэнэй марксистско-ленинскэ партинуудай нэгэ угтай үзэл суртал энэ холбооё бэхижүүлээд, тон зүб шэглэл гаргажа үгэнэ.

Энэ холбоон түүхээр гэршэлэгдэн баталагдаа. Энэ холбоон хадаа Польшын бэеэ даанхай, тон зүбөөр хилэ гаргагдаһан газар уһанайнь ойроо хүртэшэгүй байхые гэршэлдэг.

Фашис булимтарагшын түмэр хадааһата сабхиин түбэрөөн эхин түрүүшээр манай поляк харгыгаар соностоһон юм. Зүгөөр уданшегүй Белоруссиин, Украинын, ородой газар дээгүүр соностоо һэн. Мүнөөшье социалис Польшын урдаһаа империализмын хэдэг сохилтонууд баһал Совет ханиимнай урдаһаа, бүхы манай социалис хани харилсаанай урдаһаа хэгдэнэ гээшэ бшуу.

Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй хани нэгэдэлые гүнзэгырүүлгэ, Варшаавска договорто хамжадаг гүрэнүүдэй бэеэ хамгаалгын холбооё бэхижүүлгэ хадаа аха дүү бүхы оронуудай хүгжэлтын найдамтай хараа мүн. Энэ хадаа тэдэнэй коллективнэ аюулгүй байдалай, ерээдүйн сагта амгалан байлгын эшэ үндэһэн мүн.

Хүндэтэ нүхэд!

Арадай Польшын мүндэлһөөр дүрбэдэхи арбан жэл үнгэржэ байна. Эдэ жэлнүүд хадаа революционно хубилалтануудай, ороноо һэргээн бодхоолгын, шэнэдхэн һэльбэлгын агууехэ туужын, поляк ажалшадай үсэд нэтэрүү, патриотическа үүсхэлэй жэлнүүд байгаа.

Польшын хүдэлмэришэдэй нэгэдэмэл партиин хүтэлбэри доро манай арад горитойхон амжалтануудые түйлаа. Алдуу эндүүнүүдшье, драматична гэмшэлтэ дүй дүршэлшье байгаа. Гэбэшье контрреволюциин һандаралта долгиие өөрынгөө хүсөөр үгы хэхын тула социалис Польшын гүрэн өөртөө яһала ехэ зориг холые хараха арга олоо.

Парти, тэрэнэй марксистско-ленинскэ үндэһэн, хүтэлбэрилхы үүргэнь бэхижэнэ. Социализмые байгуулгада түрүү хүсэн болгошо хүдэлмэришэн ангиин удха шанар ургана. Гүрэниие бэхижүүлгэдэ, социалис демократиие хүгжөөлгэдэ, үгээ ойлголсолгын ба тэмсэлэй политикые бэелүүлгэдэ горитой дэбжэлтэ түйлаабди.

Польшын хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин IX съездын хараалһан ба бүгэдэ Польшын партийна организациин сүм батадхаһан программна хараа шугамһаа бидэ хадуурхагүйбди. Ленинскэ хараа бодолые саашадаашье баримталхабди. Өөрыгөө харюулһан адли тэгшэ юумые сахин хамгаалхабди. Хүдэлмэришэн ангиин эршэ хүсэндэ, эдэбхи хэшээлдэ, арадай шалгагдамал патриотизмда ба зохёохы хүсэнүүдтэ манай парти найдана. Польшодохи социализмын түйлалтанууд арсашагүй, буруушаажа болошогүй юм. Бидэ тэдэниие хамгаалан бэхижүүлхэбди, арьбадхахабшьебди.

Бидэнэртэ үшөөл хүнгэн бэшэ байгдана. Империализм Польшые хашажа харшалжа үргэлжэлһөөр. Үзэгдөө дуулдаагүй хардалга гүрдэлгын добтолгонууд һуларнагүй. Тоохо хайхархагүй, экономикын талаар хашаха, бүдүүлигээр хизаарлаха политика бэелүүлэгдэһэн зандаа. Энэнь манай орондо, манай арадта олон миллиард түхэригэй тон ехэ хохидол хэһэн байна.

Гэбэшье дайсад эндүүрээ гээшэ. Бидэнэр тушаа табиһан эрилтэнүүдынь зорилгодоо хүрэнэгүй. Социалис хани нэгэдэлһээ Польшые таһалха гэһэн бодолынь хэншье бэелүүлүүлхэгүй юм.

Пролетарска интернационализм гээшэ марксизм-ленинизмын гол үндэһэнүүдэй ёһоор, гэхэтэй хамта тус ороной тодорхой эрхэ байдалда тааруугаар өөһэдынгөө дотоодын хэрэгүүдые шиидхэхэ арад бүхэнэй таһаршагүй эрхэ ба хуули болоно гэжэ энэ хүшэр хүндэ үедэ бидэ хараабди. Арадуудай социалис бүлын ямар нэгэн гэшүүдэй дабхар бэрхэшээлнүүдтэй дайралдахадань, тэдээндэ аха дүү ёһоной туһаламжа үзүүлэгдэдэг, нэгэн һаналтайгаар дэмжэгдэдэг байна.

Советскэ Союз бидэнэртэ сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргөө. Манай совет ханинарай зүгһөө маниие ойлгоһон, этигэһэн ябадал, политическэ дэмжэлгэ, материальна туһаламжа үзүүлһэн ушар манай сэдьхэлдэ хододоо һанагдажа байха.

Хүндэтэ нүхэд!

Наяад онуудай эхин үе хадаа бүхы дэлхэй дээрэ ангиин тэмсэлэй угаа ехээр хурсадалгые ерүүлээ. Шахардуу байдалые һуларуулгын политикые империализм муу ёроор хазагайруулна, стратегическэ тэнсүүриин ёһо гуримые эбдэнэ, хүсэнүүдэй тэнсүүриин булюу байдалые өөр тээшээ болгохые хүсэнэ.

Вашингтоной захиргаан, НАТО-гай хархис бүлэглэл буу зэбсэг түхеэрэн байгуулгада тон аюултай шэнэ шата бии болгоо. Советскэ Союз тээшэ эсэргүүсэн шэглүүлһэн ракетэнүүд хадаа мүн лэ Польшые алан заналта болоно. Лодзь, Краков, Варшава хотонууд хадаа Минск, Киев, Москва хүдар американ ракетэнүүдэй ниидэхэ замай хахадтань оршодог. Энэ асуудалда бидэнэй эндүүрһэн юумэ огто байхагүй. Энэ муу муухай зэбсэгүүдэй тодхогдохоһоо түрүүн оршожо байһан байдалые дахин һэргээхэ гэһэн совет эрилтые бидэ дэмжэнэбди.

Ялтада ба Потсдамда бопоһон хэлсээнэй ёһоор байгуулагдаһан, тиихэдэ Европодо аюулгүй байдал ба харилсан туһалалсаха асуудалаар болоһон зүблөөнэй түгэсхэлэи актаар үшөө дахин баталагдаһан газар уһанай-политическэ бодото байдалай оршон буруушаагдана.

Империалис заналтын урда, тэрэ тоодо Баруун Германиин дай жүрөөдэһэн ба үһөө абалгын хүсэнүүдэй урда бидэ гансаардахагүйбди гэжэ батаар этигэнэбди. Нэгэдэхи, хоёрдохи ба гурбадахи рейхэй булимтаралгын урдаһаа, Пруссиин шовинистнүүдэй урдаһаа манай арад олон жэл соо үргэлжэлһэн тэмсэл хэһэн юм гэжэ һайн мэдээжэ. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр Европодохи дайнай һүүлээрхи байдалай үндэһэ һууриин тогтоогдоһон жэлнүүдһээ хойшо Советскэ Союз манай хамтын хүсөөр түйлагдаһан хилэнүүдые оло дахин дэмжэһэн байха юм. Мүнөөшье тэрэ дэмжэһэн зандаа.

Социалис бүхы союзнигуудай болон ханинарай энэ бата найдамжые бидэ Арадай Польшын гол ашаг туһын үндэһэ һуури болгоо һэмди. Энээнэй үндэһөөр бидэ ерээдүйн аюулгүй байдалай хараа шэглэлые тодорхойлнобди.

Мүнөө үедэ уласхоорондын оршондо социалис гүрэнүүдэй нягта харилсаа холбоон онсо удха шанартай болоно. Эб найрамдалые ба арадуудай аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ талаар шэглүүлэгдэһэн тэдэнэй залан шууд политика бүхы дэлхэй дээрэ үргэнөөр мэдээжэ, сэгнэгдэдэг юм.

Бидэнэй хамтын ябуулгануудай нэгэн һаналтайгаар дэмжэгдэдэг байһаарнь бидэ хүсэтэйбди. Буу зэбсэг хизаарлаха ба хуряаха талаар манай үүсхэлнүүд болон дурадхалнууд хүсэндөө байһан зандаа. Тэдэнэй бэелүүлэгдээ һаань, дайнай аюулые зайсуулан саралгада, арадуудай амгалан тайбан ажаһуулгада туһа нэмэри болохо байгаа. Һаяхан нүхэр Константин Устинович

АЛДАРТА ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Немец арадые фашизмһаа сүлөөлһөөр 39 жэлэй ойе совет хүнүүд ГДР-эй ханинартаяа хамта тэмдэглэжэ байна. Энэ һайндэртэ зорюулагдажа ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан майн 4-дэ Москвада болобо.

1945 оной Илалтата майһаа хойшо үнгэрһэн жэлнүүдтэ КПСС-эй ба СЕПГ-гэй хоорондо, СССР-эй ба ГДР-эй арадуудай хоорондо аха дүүгэй, эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон тогтоогдонхой гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Эдэ бүгэдэ марксизм-ленинизмын суртал һургаалнуудта үндэһэлнэ. Эдэ харилсаан хоёр ороной аша туһада, социализмын ба эб найрамдалай хэрэгтэ харюусана.

Советскэ Союзтай бата бэхи холбоо барисаатай байһанаа ГДР-эй арад хүндэлдэг хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо саашадаашье бэхижүүлхэ юм гэжэ ГДР-һээ СССР-тэ байдаг элшэ сайд Э. Винкельман мэдүүлбэ.

(ТАСС).

ДЕМОКРАТИЧЕСКА ХЭБЛЭЛЭЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ УУЛЗАЛГА

Хэблэлэй үдэрые һайндэрлэлгэдэ хабаадалсахаар «Правда» газетын редакциин уригдаһан коммунис болон революционно-демократическа газетэнүүдэй, журналнуудай ахамад редакторнуудай, хүтэлбэрилхы бусад хүдэлмэрилэгшэдэй уулзалга майн 4-дэ Москвада нээгдэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын эльгээһэн үнэн зүрхэнэй амаршалгые, һайн һайхан хүсэлэнгүүдые тэрээндэ хабаадагшадта дамжуулха зуураа, мүнөө үеын уласхоорондын байдалые КПСС-эй ямараар сэгнэжэ байһан тухай, США-гай захиргаанай хархис ябуулгануудые зайсуулан сараха талаар Советскэ Союзай гаргаһан хүсэлэл оролдолгонууд тухай, социалис обществые хүгжөөхэ, наринжуулан һайжаруулха талаар КПСС-эй бэелүүлжэ байһан ажал ябуулга тухай мэдээсээ.

Удаань үгэ хэлэлгэ эхилбэ.

(ТАСС).

ТАСС-ай МЭДҮҮЛГЭ

1984 оной апрелиин 28-һаа Хитадай сэрэгүүд Вьетнамай Социалис Республикын хилые хэдэн газараар эодэжэ, дайда руунь нэвтэрэн ороод, хэдэн гүбээнүүдые эзэмдэбэ.

Хитадай Вьетнамда эсэргүүгээр үүдхэжэ байһан сэрэгэй ябуулганууд 1979 оной февральда СРВ-дэ зүрюугээр эзэрхэг түримхэй үйлэ хэрэгһээ хойшо эгээл ехэ харата аашa болоно.

Вьетнамай сэрэгэй частьнуудай Хитадай хилэдэ добтолходонь, харюу сохилто үгэхэ ушартай болонобди гэжэ Хитадай засагаархид батална. Теэд 60 миллион хүнтэй ороной миллиардһаа дээшэ зонтой гүрэндэ сэрэг дайгаар орожо шадаха байһандань хэн этигэхэ гээшэб? Империалис эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүгээр 40-өөд жэл соо дайлалдажа, ехэ гасалан зоболондо дайрагдаһан орон 4 миллион хүнһөө бүридэдэг армитай, хизааргүй ехэ нөөсэ хүсэнүүдтэй гүрэндэ халдан орохо юм гэжэ хэн ой ухаандаа оруулхаб даа?

СРВ-дэ «хоёрдохёо һургаал» үгэхэбди гэжэ 1979 ондо Вьетнамда доблоһон Хитадай засагаархидай нэгэнтэ бэшэ һайрханыень бүхы хүнүүд һанана ёһотой. СРВ болон Индохитадай бусад оронуудай хэһэн политическэ нүнган шэлэлгын, тэдэнэй бэелүүлжэ байдаг гадаадын политическэ хараа шэглэлэй тэрээндэ таарадаггүй байһыень Хитадай хүтэлбэрилэгшэд огто нюудаггүй юм.

Эгээл тиимэһээ — ондоо ямаршье шалтагаанууд байхагүй — Хитадай засагаархид Вьетнам болон Индохитадай бусад оронуудта зүрюугээр политическэ ба экономическа хашалта харшалалтын онол арга ходо ходо хэрэглэхые һэдэнэ, тэдэнэй хараа шэглэлээ хубилгахыень түйлаһан тула бүдүүлиг муухай заналтануудые хэнэ. Тиин мүнөө тэдэнэр Вьетнамай Социалис Республикада эсэргүүгээр сэрэгэй хүсэнүүдые дахинаа хэрэглэжэ эхилбэ бшуу.

Бэеэ дааһан байдалтай гүрэнүүдтэ «һургаал үгэхые» хүсэгшэдтэ түүхын һургаалда хандаа һаань, дээрэ һэн ха. 1984 ондо Вьетнамда эсэргүү эзэрхэг түримхэй ябуулгануудаймнай үрэ дүнгүүд, хойшолонгууд 1979 ононхиһоо ондоо байха гэжэ бодомжолхо гээшэ тоншье холын бодолгүй байна даа.

Вьетнамай Социалис Республикада эсэргүүгээр Хитадай үүдхэжэ байһан сэрэгэй һүйдхэлтэ ябуулганудые Советскэ Союзда дураа гутан буруушаана. Хоёр талын харилсаанай бүхы асуудалнуудые эоэй ёһоор, политическэ аргаар гуримшуулан шиидхэжэ болохо юм гэжэ тоолон, бүтэмжэтэй һайн хөөрэлдөөнүүдые хэхые СРВ-гэй правительство КНР-эй правительствада нэгэнтэ бэшэ дурадхаһан байгаа. СРВ-гэй ба КНР-эй нэгэ нэгэндээ доотолхогүй, тухай договор баталхаар бэлэн байһан тухайдаа СРВ-гэй правительство нэгэнтэ бэшэ мэдүүлээ һэн. Дайнай х.мороо зүришэлдөөн бэшэ, харин нимэл зам хитад ба вьетнам арадуудай аша туһада, Азида эб найрамдал болон аюулгүй байдал хангахын аша туһада тон һайнаар харюусаха байна.

ОРОН ДОТОР АЯНШ

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, П
стрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельс
да Москваһаа Рязань руу мордобо. Зэбсэг
шэдэй аха дүү ёһололой совет-польшын ду
шөөгэй нээлтэдэ зорюулагдаһан баяр ёһоло
ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй
нистр Д. Ф. Устинов совет болон поляк нүхэ
та хабаадахаа ёһотой байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, С
нистрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэ
СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А.
КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. В. Русаков,
та хүнүүд В. Ярузельскиие аэродром дээр

* * *

В. Ярузельский тэрэл үдэртөө Рязань хү

ОРОНОЙ ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

РЯЗАНЬ. Кораблинска районой «Новая жизнь» колхозһоо Н. Смоляковой бригадын механизаторнууд эртын ороһото ургамалнуудые шамдуу түргэнөөр тарижа дүүргэнэ. Областиин бүхы таряалангай гурбанай хоёр хубидань эртын ороһото ургамалнууд ба ногоон таригдаа юм. Хартаабха һуулгана, намарай ургамалнуудые борнойлхо хүдэлмэри түгэсхэжэ байнхай. Хамтын подрядаар хүдэлдэг болоһон механизаторнууд хабарай бүхы хүдэлмэри дүүргэнэ. Рязанска областиин колхоз, совхозуудта 700-һаа дээшэ бригада ба звено хүдэлнэ.

ОДЕССЭ. Хара далай шадарай ажахынуудта индустриальна арга технологёор виноград таридаг болонхой. Эндэ шэнэ плантацинуудые байгуулжа эхилээ. Тус һалбариие хүгжөөхэдэ таарамжатай гэжэ мэдэрэгдэһэн областиин баруун урда хубида 4 мянганһаа дээшэ гектарта виноград таригдаха байна.

АКТЮБИНСК. Областиин нарядгүйгөөр хүдэлдэг 400-һаа дээшэ звено ба бригада хабарай ороһото ургамалнуудые тарижа эхилээ. Энэнь нёдондо жэлэйхиһээ хоёр дахин олон болоно. Һайнаар хахалагдажа, наг шэбхэ тараагдаһан полидо эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгэ тараагдана. Ган гасуурта тэсэмгэй шэнииисын, ешмээнэй сортнуудаар тарилга булюу хэгдэнэ.

ТАСС-ай корр.

Совет ор… дот…

ГАЗЛИИН ҮХИБҮҮДТЭ

ТАШКЕНТ. Ташкент шадархи эрхим санаторинуудай нэгэндэ һургуулиин хонхо жэнгирбэ. Газарай ехээр хүдэлхэ үедэ хохидолдо ороһон Газли хотын ажалшадай үхибүүд — нэгэдэхи-дүрбэдэхи классуудай 700-гаад һурагшад хэшээлнүүдээ эхилээ. Сентябриин 1 болотор, һургуулиин байшангуудай заһагдатар Газлиин үхибүүдэй мэдэлдэ санатори үгтөө юм. Газлиһаа үшөө 140-өөд үхибүүд «Артек» ба «Орленок» гэжэ бүхэсоюзна пионерэй лагерьнуудта амаржа байгаад, һурана.

Газлидахи бүхы һургуулинуудта хэшээлнүүд эмхитэйгээр үнгэрнэ. КПСС-эй XX съездын нэрэмжэтэ һургуулиинхидта 35 майхан татагдаа юм. Эндэ һуралсалай каби
недүүд, библи
нүүдэй таһалга,
хинөө. һураш
эдеэн түлбэриг
Үглөөгүүр бүри
шэнэртээ хэм
үхибүүдэй саад
на. Һургуулида
гэдэй эмхинүүд
баһал оронхой.
байрануудые з

Ороной бүх
гуудһаа номууд
хайнуудтай поса
дэхи үхибүүдэй
бүри шахуу е
уриһан удхата
леграммануудай
ороно. РСФСР
Белоруссиин,
республикануудай
дэй лагерьнууд
нуудта Газлии
хүлеэн абахаар

…эр — Радиогой үдэр, хэлхеэ холбооной бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэр

…АА ЗОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ

…тернациональна харилсаа холбоондо радио-дамжуулгын аргагүй ехэ удха шанартай байхые уридлан хаража, радио гээшэ «саарһагүй, холо, дүтын зайгүй газетэ» гээд бэшэһэн юм. Республика доторнай ниислэл хотоһоо районуудта радиорелейнэ ба кабельна линеэр радио-дамжуулгын сеть хүгжөөгдэнэ. Мүнөө республика дотор 300 мянгаад радио-дамжуулгын точко тоологдоно. Репродукторнуудай үнэгүй, хэрэглэхэдэ тааламжатай зохид һэн тула хүн зон тэрэниие үргэнөөр хэрэглэдэг гээшэ. Гадна үргэн уужам тала дайдатай манай республикын малшад, модошод, геологууд, замда гараһан жолоошод гэхэ мэтэ ажалшад нютагайнгаа радио-дамжуулгануудые транзисторна радиоприемнигуудаар шагнадаг байна. Иимэ зорилгоор СССР-эй Хэлхеэ холбооной министерствын, Радиогой эрдэм-шэнжэлгын институдай зууршалгаар дунда зэргын долгин дээрэ радио-дамжуулгын сеть бариглажа эхилэнхэй. Тиин Захааминай районой ажалшад бүри һая 310 метрэй долгин дээрэ нютагай радио-дамжуулгын программа шагнадаг болобо. Иимэ сетьнүүд бусадшье районуудта баригдаха юм.

Радиотехническэ түхеэрэлгэнүүдэй үндэһэ һуури дээрэ телеграфна ба телефонно холбоон хүгжэнэ. Улаан-Үдэ городые районуудай түбүүдтэй холбохо сетьнүүдые бариха табан жэлэй даабаринууд амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ. Эндэ колхоз, совхозуудай, районуудай түбүүд болон хүдэлмэришэдэй поселогуудай телефонно сетьнүүдэй түргөөр хүгжэжэ байһан мүнөө үедэ зоныи телеграфно-телефонно холбооной каналнуудые үргэдхэхэ гэһэн шухала зорилго табигдана. Зонын хэлхеэ холбооной сетьнүүд кабельна болон радиорелейнэ лининүүдээр баригдаха зэргэтэй. Мүнөө иимэ лининүүд татагдажа, арбан нэгэдэхи табан жэлэй һүүл болотор Захааминай, Түнхэнэй, Хурамхаанай, Хойто-Байгалай районуудай хэлхеэ холбооной каналнууд нилээд үргэдхэгдэхөөр хараалагдана. Тиигэжэ автомат хэрэгсэлгые үргэдхэхэ арга боломжо улам ехэ болохо.

Мүнөө хүдэлжэ байһан городууд хоорондын телефонно автомат станци (АМТС-3) түбэй городууд олон республикын районуудтай холбооной эхэнхи хубиие барина. Теэд али олон телефоной номерой абтахагүй ушар олон. Энэ городой АТС-үүдэй ажалай үлүүсэ ехэһээ, хэлхеэ холбооной каналнуудай ба холбоной лининүүдэй үсөөнһөө болоно. Эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар нилээд ехэ оролдолго гаргагдана гээшэ.

Гадна манай хэлхеэ холбоошод Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ хубитаяа оруулна гээд хэлэхэ эрхэтэйбди. Энэ талаар табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан даабаринууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Республикын олонхи колхоз, совхозуудта өөрын телефонно холбоон тодхогдоно, агропромышленна комплекснуудые диспетчерскэ албантай болгохо сетьнүүд баригдана. Хүдөө нютагуудтахи телефонно холбоое улам һайжаруулхын тула колхоз, совхозуудай болон 608-дахи ПМК-гай хоорондохи холбоо барисаае бэхижүүлхэ шухала. Олонхи колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хайша хэрэгээр хандалгаһаа боложо, саг соогоо баханануудшье бэлэдхэгдэнэгүй, АТС-эй байшангууд зарим газарта баригданагүй. Иимэ байдал мүнөө Түнхэнэй районой Саланай совхоздо, «Сибиряк» колхоздо, Яруунын районой «Улаан туяа» совхоздо, «Дружба» колхоздо тохёолдонхой. Мүн хүдөөгэй АТС болон диспетчерскэ албанда хүдэлхэ мэргэжэлтэд дуталдана.

Телефонно холбооной хүгжэлтые баримталан абаад харабал, городой хүн бүхэнэй тоодо телефоной хүртэсэ удаан ургана. Харин хүдөөдэ энэ дүн һүүлэй гурбан жэл соо 12 процентээр дээшэлһэн байха юм. Энэ хадаа республикын хэлхеэ холбооной управлени, Хүдөө ажахын министерствын хоёрой хамтын оролдолгые гэршэлнэ ха юм.

Городой телефонно хэлхеэ холбоон хадаа мүнөө үедэ онсо анхарал хандуулмаар асуудал болонхой. Энэ барилга ехэ үнэтэй сэнтэй (нэгэ номерынь 400 түхэригтэ) болоно. Хоёрдохёор гэбэл, АТС-эй техническэ байрань нютагай Советүүдэй гү, али тэрээндэ хэрэгтэй организацинуудай зөөреэр баригдана. Хэлхеэ холбооной организацинуудта энэ хэрэгтэ капитальна һомололго үгтэдэггүй.

Улаан-Үдэ городто, мүн Закаменск, Бабушкин, Баргажанай-Адаг, Онохой гэхэ мэтэ нютагуудта гэр байрануудай барилга телефонно сетиин хүгжэлтые үнн ахинхай. Теэдшье АТС-эй барилгада һомологдоод байһан мүнгэ зөөри тон удаанаар ашаглагдана. Жэшээнь, Улаан-Үдын 4-дэхи АТС 1977 онһоо хойшо «баригдажал» байһаар. Мүн хүдэлжэ байһан АТС-үүдэйшье проектнэ хүсые гүйсэд ашаглаагүйһөө боложо, телефон табиха талаар хэдэн мянган захил дүүргэгдэнэгүй.

Техническэ байрагүйгөөр телефонно сетиие үргэдхэхэ ямаршье арга байхагүй. Энэ талаар «Бурятавторемонт» нэгэдэлэй Шэнэ-Бэрээнэй гол заводой хүтэлбэрилэгшэд һайн жэшээ харуулһан байна. Тэндэ 1979 ондо хэлхеэ холбооной узелай һайн гэр ашаглалгада үгтөө һэн. Тиин манай управлени өөрынгөө зөөреэр 600 номертой, Улаан-Үдэ, Загарай хонходохо каналнуудтай АТС барижа үгөө бэлэй. Мүн тиихэдэ Селенгинск станцида, Сэлэнгын ЦКК-гай бариһан байрада, энэ жэлдэ томо АТС ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдана.

1984 ондо 4-дэхи АТС-эй, 1985 ондо 7-дохи АТС-эй байшангуудые түргэн ашаглалгада үгэхыень бидэ Главбурятстройн ба «Бурятпромжилводстрой» трестын баригалшадһаа хүлеэнэбди. Мүн АТС-эй байрануудые бариха уялгадаа авиазаводой, хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой, «Забайкаллес» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд хайша хэрэгээр хандана. Тиихэдэ КПСС-эй Улаан-Үдын горком, горгүйсэдком энэ хэрэгые ёһотоор анхарха бэзэ гээд найдагдана.

Мүнөө городой телефонно сетьдэ гүрэнэй эмхи зургаануудай олон телефонууд оролсоно. Үлүүсэ ехэ олон абонентнүүдтэй хүдэлһэнһөө боложо, станциин приборнууд түргөөр эбдэрдэг байха юм. Мүн тиихэдэ городой телефонно холбооной таһалгаряагүй һайнаар хүдэлхэ хэрэгтэ барилгашад али олон ушарта һаад тойбо татана. Илангаяа Улаан-Үдэдэ газар малталгын үедэ кабельнууд таһалагдажа, телефонууд хүдэлхэеэ болишодог.

Хэлхеэ холбооной гол һалбаринуудай нэгэн почто болоно. Энэ һалбариин хүдэлмэришэдэй гараар хэды миллион газетэ, журнал, бэшэг, телеграмманууд гарана гээшэб. Гурбан зуу гаран отделени, дүрбэн мянга шахуу почтальонууд, жолоошод үдэр һүнигүй хүдэлнэ. Почтын алдуугүй, таһалгаряагүй хүдэлхын тула хэлхеэ холбоошод түмэр замшадтай, авиаторнуудтай, автомобилистнүүдтэй харилсан хүдэлдэг гээшэ. Эндэ дутагдалнууд үшөөл бии. Тэдэниие усадхахын түлөө оролдолго гаргагдана.

Эндэ манай почтын машинануудые заһабарилха хэрэгтэ Госкомсельхозтехникые анхаралаа хандуулхыень гуйха байнабди. Манай автомобильнуудай 30 процент, элдэб запчастьнуудай дуталдаһанһаа, боложо, миин зогсоно.

Түрэл Коммунис партиингаа XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай хэлхеэ холбоошод 1983 онойнгоо түсэб, уялгануудые сүм дүүргэһэн байна. Хэлхеэ холбооной, радиогой болон телевидениин хүдэлмэри зарим тэды һайжараа.

КПСС-эй ЦК-гай энэ жэлэй Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд ажалай шэнэ эдэбхи үүсхэл бадаргаа. Бүхы коллективүүднай үндэр уялгануудые абанхай, зориг эрмэлзэл түгэсөөр ажаллана.

В. ОЧИРОВ,
хэлхеэ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлениин начальник.

ХЭРЭГЫНЬ УРАГШАТАЙ

Улаан-Үдэ городой телефонно станциин коллектив байгша оной эхинһээ эршэтэйгээр хүдэлжэ, дүрбэн һарын түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргээд, өөһэдынгөө һайндэрые урма баяртайгаар угтажа байна. Һүүлэй үедэ городой хэлхеэ холбоошод хүнүүдые хангалгын шанар дээшэлүүлээ.

Түс станцида залуушуул олоороо хүдэлдэг юм. Нёдондо хэлхеэ холбооной Улаан-Үдын электротехникум гансал «эрхим» гэһэн сэгнэлтэнүүдээр дүүргээд, комсомолка Людмила Бодонова хоёрдохи АТС-тэ электромеханигаар хүдэлнэ. Мүн лэ энэ техникум дүүргэһэн Александр Усынин хотын 400 гаран телефон автомадуудые заһабарилдаг бригадада ажаллана. Тэрэниие телефонно станциин профсоюзай комитедэй гэшүүнээр суг ажалладаг нүхэдынь һунгаа. Дүршэл шадабаритай болоһон электромеханик Г. А. Дашинимаева эндэ хорин гурбадахи жэлээ хүдэлнэ. Ажалшадай эрхимүүдэй нэгэн Галина Арсалановна хүдэлхэеэ ерэһэн залуу басагадые һурган хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуулдаг юм. Тэрэнэй хүмүүжүүлһэн олохон басагад түрэл станцидаа амжалтатайгаар хүдэлжэ байнхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: А. Усынин, Л. Бодонова.

ТАСС — АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

…С де КУЭЛЬЯРЭИ МЭДҮҮЛГЭ

…эльяр мэдүүлбэ. Нютаг нютагай хёмороо зүришэлдөөнүүдые гуримшуулха, тэрэ тоодо Дүтын Зүүн зүгтэхи асуудалые шиидхэхэ талаар ООН ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Дүтын Зүүн зүгтэ шуһа адхаралгата дайн байлдаанда хабаадуулагдажа байһан арадууд амгалан тайбанаар, хани барисаатайгаар ажаһууха эрхэтэй гэжэ Х. Перес де Куэльяр хэлэбэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи асуудалые шиидхэхын тула Аюулгүйн Советэй бүхы гэшүүд, хёмороо зүришэлдөөндэ хабаадуулагдаһан бүхы таланууд, тэрэ тоодо Палестиные сүлөөлхэ эмхи (ООП) хүсэл эрмэлзэл гаргаха ёһотой гэжэ ООН-ой Генеральна секретарь тэмдэглээ.

…ЦК-гай ПОЛИТБЮРОГОЙ ЗАСЕДАНИ

…дэглэгдээ. Арадай засагай 40 жэлэй хугасаа соохи социалис Польшын туйлалтануудые, ажалшадай ехэ амжалтануудые батадхаха, Советскэ Союзтай, социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудтай интернациональна һаналаа нэгэдэлгэеэ, аха дүүгэй харилсаа холбоогоо хүгжөөхэ, эб найрамдалай түлөө, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээлгэдэ эсэргүү сэн тэмсэхэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһыень жагсаалнууд батална.

Майн 1-нэй хүндэлэлдэ үнгэргэгдэһэн жагсаалнуудта ажалшадай олоороо хабаадалга социализмда эсэргүү хүсэнүүдэй эзэрхэг түримхэй ябуулгануудта шиидхэхы шанга харюу сохилто болооб гэжэ ПОРП-ын ЦК-гай Политбюро тэмдэглээ.

…Р-эй СЕЙМЭЙ СЕССИ

…арадай засагай нютагай зурганнуудай һунгалтада бэлэдхэл тухай мэдээсэл хэбэ. Тусхайлбал, һүүлэй жэлнүүдтэ арадай Советүүд политическэ орёо шанга тэмсэлдэ эдэбхитэй ажал ябуулһан байна. Контрреволюционно этэгээдүүдэй орон дотор үүдхэһэн хёмороо зүришэлдөөнүүд, гурим буса ябадал, хашалта харшалалта засагай нютагай зурганнуудта хүдэлмэридэ нүлөө үзүүлһэн байна. Гэбэшье тэдэнэй диилэнхи олонхинь шанга шалгалта бариа. Тэдэнэр айхабтар орёо хүшэр байдалда хүдэлжэ, гүрэнэй ба ажалшадай аша туһые сахижа, һураһан, нийтын хүгжэлтын элдэб зорилгонуудые шиидхэлгэдэ тэдэнэй бэеэ дааһан байдал урагһан байгаа.

ҮНДЭР СЭГНЭЛТЭ

НЬЮ-ЙОРК. Советскэ Союзай һүүлэй үедэ гаргаһан эб найрамдалта үүсхэлнүүдые американ ба уласхоорондын олониитэ, политическэ ажал ябуулагшад үндэрөөр сэгнэнэ.

Ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха, буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар бүтэмжэтэй һайн хараа бодолтой байһанаа СССР үшөө дахин батална гэжэ буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнуудаар правительствада оролдоггүй эмхинүүдэй тусхай комитедэй түрүүлэгшэ Дж. Олсон ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлээ. Ядерна буу зэбсэгые түрүүлэн хэрэглэхэгүй тухай Советскэ Союзай нэгэ талаһаа һайн дураараа абаһан, ООН-ой трибуна дээрэһээ соносхоһон уялгые һайшаанабди гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Энэ үүсхэл хадаа мүнөөнэй айхабтар ехэ аюултай уласхоорондын байдалда шухала бүтэмжэтэй һайн эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ Дж. Олсон хэлэбэ. Ядерна буу зэбсэгтэй бүхы гүрэнүүдэй иимэ уялга абаа гээшэ һаань, дэлхэй дээрэхи байдал эрид һайжарха һэн.

ЛИВАНАЙ ПРАВИТЕЛЬСТВО БҮРИДҮҮЛЭГДЭЭ

БЕЙРУТ. Ливанай Национальна нэгэдэлэй правительство бүридүүлхэ тухай эндэ соносхогдоо. Ороной политическэ элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад Р. Караме тэрэниие толгойлно. Гэхэтэй хамта тэрэ гадаадын хэрэгүүдэй министрэй тушаал эзэлнэ. Р. Караме урда тээнь министрнүүдэй кабинедые юһэ дахин толгойлоо һэн. Тэрэ Ливанай национальна аршалан абаралгын фронт байгуулгын үүсхэлшэдэй нэгэниинь байгаа.

Ливанай политическэ, шажанай элдэб бүлэглэлнүүдые түлөөлдэг 10 министр кабинедэй бүридэлдэ ороно. А. Осейран — оборонын министрээр, түрүү үзэлтэй — социалис партиин түрүүлэгшэ В. Джумблат нийтын хүдэлмэриин, транспортын ба туризмын министрэй тушаал эзэлнэ.

РЕЙГАНЭЙ ХИТАДТА ЕРЭҺЭН ТУХАЙ

Рейган албанай хэрэгээр КНР-тэ ерэжэ, хөөрэлдөөнүүдые хэжэ дүүргэбэ. Һунгалтын урда тээхи зорилгонуудтаа, Ази болон Алас-Дурна зүгтэ эзэрхэн зонхилолгын түсэбүүдээ бэелүүлхын тула эдэ бүгэдые эгээл үргэнөөр хэрэглэхые США-гай захиргаан оролдоһон байна.

КНР-эй ба США-гай хоорондохи харилсаанда, мүн бүхы Ази түбидэ эндэ үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүдэй ямар нүлөө үзүүлхэ байһаниинь иигэһээр лэ элирхэ юм ааб даа. Гэбэшье Рейганэй албанай хэрэгээр ерэһэн ушарые Вашингтон политическэ ехэ ябуулга болоно гэжэ тоолоно, тэрэниие номнолой ба стратегическэ зорилгонуудта хэрэглэхые оролдоно гэжэ мүнөө хэлэжэ болоно. США-да үнгэргэгдэжэ байһан һунгуулиин кампаниие хараада абажа, өөһэдынгөө түсэбүүдтэ «Хитадай эрхэ нүхэсэл» гэдэгые эгээл үргэнөөр хэрэглэхые, «Хитадай харата аашые» нэн түрүүн Ази-Номгон далайн оршондо Советскэ Союзда зүрюугээр һамбаашалан хэрэглэхые, Рейганэй мэдүүлһэнэй ёһоор, «Хитадтай тудалдаһан ба адлирхуу аша туһа» үргэдхэхые, уласхоорондын оршом соо хэдэ хэдэн асуудалнуудаар ябуулгануудаа Хитадтай тааралдуулан зохилдуулхые Рейган болон тэрэнэй захиргаан ехэ оролдолго гаргана.

Хөөрэлдөөнүүд болон илангаяа олоной дунда хэлэһэн үгэнүүдтээ Советскэ Союзда зүрюу харша һүйдхэлтэ шэглэл оруулхые американ президент али болохоор оролдоһон байгаа. Энэнь США-гай захиргаанай дайн жүрөөдэһэн, али бүхы асуудалнуудаар, тэрэ тоодо буу зэбсэгүүдые хуряалгын асуудалнуудаар Советскэ Союзтай үгэеэ ойлголсохо харгы зам бэдэрхэ тэрэнэй дурагүй байһые үшөө дахин элирхэйлэн батална. Тиихэдээ «хэрбээ Азида тараан тодхогдоһон совет ракетэнүүдэй үлөөгдөө гээшэ һаань, Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые хороохо гү, али үгы хэхэ тухай Советскэ Союзтай баталагдаха хэлсээндэ США хэзээдэшье гараа табихагүй юм» гэжэ Рейган Хитадай хүтэлбэрилэгшэдые билдагуушалан найдуулба. Зүгөөр Советскэ Союз болон Ази түбиин бусад оронууд тээшэ шэглүүлжэ, үһан доогуур ябадаг онгосонуудта, самолёдуудта хэдэн зуугаад ракетэнүүдээ США-гай Азида тараан тодхоод байһан тухайнь Рейганшье, тэрээнтэй хөөрэлдэһэн Хитадайшье хүтэлбэрилэгшэд нэгэшье үгэ хэлэбэгүй. Тэдэниие хороохо тухай бодомжолноошьегүйл.

Энэ талаар онсо юумэниинь юуб гэбэл, Хитадай хүтэлбэрилэгшэд хөөрэлдөөнүүдэй үедэ дэлхэй дээрэхи байдалые сэгнэхэдээ, США-гай империалис, милитарис политика болон социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай эб найрамдалта, дайн дажарта эсэргүү политикые адлирхуугаар тэмдэглэһэн байна. Үнгэрхэдөө, уласхоорондын хэрэгүүдтэ Вашингтоной бэелүүлжэ байдаг аюултай хараа шэглэлые, Ази-Номгон далайн оршондо американ сэрэгэй бэлэдхэлнүүдэй үргэдхэгдэжэ байһые пекинэй хид обёороогүй хэбэр үзүүлбэ. Эдэ ябуулгануудта Хитадай өөһэдөөшье заатагүй оролсохо байһаниинь элитэ. «Холбоото Штадуудай буу зэбсэгүүдые үргэдхэн бүтээлгые Хитад буруушаанагүй, США-гай иимэ хэмжээнүүдые тэрэ хододоо дэмжэдэг байгаа» гэжэ Дэн Сяопин энээнтэй дашарамдуулан сэхэ мэдүүлээ. «Совет булимтархы ябуулга» гэдэгые зогсоохо зорилготойгоор «американ хүсэ улам дээшэлүүлхэ талаар шэглүүлэгдэһэн алхамуудые Пекин зорюута дэмжэдэг байна» гэжэ национальна аюулгүй байдалай асуудалнуудаар США-гай президентын туһалагша Макфарлейн батална. «Совет булимтархы ябуулга» гээшэнь һанааһаа абтаһан юумэн болоно. Япон болон США-гай бусад союзнигуудые дайн дажарта үргэнөөр бэлдэлгые, Вашингтон—Токио—Сеул гэжэ бүлэглэл байгуулха хэмжээнүүдые Хитадай талын буруушаагаагүй байһыень хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдһээ ойлгожо болоно.

«Мүнөө үеын уласхоорондын орёо байдалда, тусхайлбал, Ази түбидэ социализм болон империализмын хоорондохи хёмороо зүришэлдөөнэй хурсадажа байхада, коммунизмда эсэргүүгээр Рейганэй «хэрээһэтэ добтолго» соносхожо байхада, уласхоорондын политикын хэдэ хэдэн гол шухала асуудалнуудаар хоёр талын хараа бодолой тулалдажа байһан тухай американ-хитад хөөрэлдөөнүүдэй үедэ тэмдэглэгдэһэниинь онсо шэнжэтэйл.

«Хоёр ороной хоорондохи үгэеэ ойлголсолго тэдэнэй арсалдаа хёмороонһоо һурагүй үргэн ехэ байна, Хитад болон США «эб найрамдалые сахин хамгаалха талаар ниитэ нэгэн гол ёһонуудтай», «хоёр орон хамта байха юм» гэжэ Рейган мэдүүлбэ. «Бидэниие нэгэдүүлдэг асуудалнуудта, нэн түрүүн бусад гүрэнүүдэй зүгһөө тохёолдуулагдаһан аюул түбэгүүдтэ эсэргүү ябуулгануудые бэелүүлгэдэ онсо анхаралаа хандуулхые Хитадай хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта бидэ үгэеэ ойлголсобобди»,— гэжэ США-гай президент тэмдэглээ. «Уласхоорондын хэдэн асуудалнуудаар Хитад болон США ниитэ нэгэн һанал бодолтой байна» гэжэ Дэн Сяопин ээлжээндээ хэлэбэ.

Тусхайлбал, афганска ба кхмерскэ контрреволюциие саашадаашье али болохоор дэмжэхэбди гэжэ Пекин, США мэдүүлээ. Хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Корейн хахад арал дээрэхи байдалые зүбшэн хэлсэхэ үедөө КНР-эй Гүрэнэй Советэй премьер американ сэрэгүүдые Урда Корейһээ гаргаха тухай эрилтэ табибагүй. Американ сэрэгүүдые гаргалга хадаа Корейн асуудалые шиидхэлгын шухала зүйл болоно. «Энэ райондо США-гай бэелүүлжэ байһан зарим ябуулгануудые Хитад һайшаанагүй» гэжэ Хитадай правительствые толгойлогшо Түбэй Америкэдэхи байдал тухай мэдүүлгэ соогоо тэмдэглээ. Тиихэдээ Гренада ба Никарагуада эсэргүүгээр американ империализмын бэелүүлжэ байдаг эзэрхэг түримхэй ябуулга, социалис Кубада эсэргүү Вашингтоной булимтархы ябуулга тухай юушье дурдабагүй. Рейганэй албанай хэрэгээр КНР-тэ ерэлгын Хитадай-Вьетнамай хилэ дээрэхи байдалые Пекинэй улам түгшүүрилтэй болголготой тудалдаһаниинь онсо шэнжэтэй байна.

Мэдээсэлнүүдэй ёһоор, КНР-эй ба США-гай хүтэлбэрилэгшэд совет-хитад харилсаае али бүхы талаһаань гүнзэгыгөөр зүбшэн хэлсэбэ. СССР-эй аюулгүй байдалай аша туһада, Афганистантай, Вьетнамтай, Кампучитай, Монголтой Советскэ Союзай тогтоодог харилсаанда хабаатай «гурбан ехэ бэрхэшээл түбэг» гэдэгые Советскэ Союз усадхаха ёһотой гэһэн эрилтэ Пекинэй хүтэлбэрилэгшэд дахинаа табиһан байна. Тиигэжэ хитад-совет харилсаае гуримшуулан һайжаруулгада бэрхэшээл түбэгүүдые ушаруулдаг иимэ хараа бодолоо саашадаашье баримталан бэелүүлхэ байһан тухайдаа мэдүүлбэ.

Манай гадаадын политическэ стратеги «бэеэ дааһан, дулдыдангн бэшэ юм» гэжэ ойлгуулан, Хитадай хүтэлбэрилэгшэд үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союзда зүрюу харша милитарис хараа шэглэлтэй нэгэдэжэ байһанаа США-гай захиргаанай элирхэйлэнгүй, уласхоорондын байдалай ба хоёр талын харилсаанай зарим асуудалнуудта «ондо ондоо хандасатай» байнабди гэжэ мэдүүлээ. Хитад-американ харилсаае тогтууритай һайнаар, удаан болзор соо хүгжөөхэ замда Тайваниин асуудал «ехэ түбэг бэрхэшээлнүүдые» ушаруулна гэжэ Хитадай түлөөлэгшэд нэрлэһэн байна. Зүгөөр баруунай информационно агентствэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Чжао Цзыянтай Рейганэй хэһэн олон часай хөөрэлдөөнүүдтэ энэ асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ оройдоол 5 минута хүрэхэгүй саг үгтэһэн байна. «Тайваньтай США-гай харилсаае хизаарлаха тухай асуудалые огто зүбшөөхэгүйб» гэжэ Рейган иишэ ерэхынгээ урда тээ Тайбэйе найдуулаа һэн. «Шэнэ ханинартай болохын тула урдынгаа нүхэдһөө арсахые һанаашалнагүйб» гэжэ тэрэ Пекиндэ мэдүүлһэн байгаа. Тайваньда американ буу зэбсэгүүдые худалдалгые хороохо тушаа Вашингтон ямаршье найдуулга хэбэгүй.

Гэхэтэй хамта, Рейганэй мэдүүлһэнэй ёһоор, «хоёр талада аша туһа абахын тула» үгэеэ ойлголсоогүй асуудалнуудта анхаралаа балай ехээр хандуулха дурагүй байһанаа хоюулаа элирхэйлбэ. Ямар аша туһа тухай хөөрэлдөөн болооб?

Хөөрэлдөөнүүдэй үедэ, тусхайлбал, Хитадта хүдэлдэг американ компанинуудта ашагдадаг дабхар налогые болюулха тухай хэлсээндэ, промышленностьда эрдэм, техникые хүтэлбэрилхэ талаар харилсаа тогтоохо тухай, эрдэм, техникын мэдээсэлэй талаар харилсаа тогтоохо тухай, соёлой харилсаан тухай протоколнуудта гар табигдаһаниинь, ядерна элшэ хүсэ хэрэглэхэ талаар харилсаа холбоо тогтоохо тухай хэлсээнэй эсэслэн баталагдаһаниинь мэдээжэ.

Бусад хэлсээнүүдые баталха тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэжэ байна гэжэ мэдээсэгдэнэ. Американ монополинуудай нэбтэрэн орохын тула таарамжатай эрхэ байдал байгуулагдаха байна гэжэ Вашингтон этигэн найдана. Рейганэй мэдүүлһэнэй ёһоор, «Хитадай худалдаа наймаанай асари ехэ дэлгүүртэ США-гай үүргэ нүлөөе үргэдхэхэ» гээшэ тэрэнэй албанай хэрэгээр ерэлгын гол зорилгонуудай нэгэниинь байгаа. Энээнтэй дашарамдуулан, «баруунай оронуудта үүдэеэ үргэнөөр сэлихэбди» гэһэн Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй шиидхэбэриие президент онсолон һайшааба.

Хитадай экономикодо «эрхэ сүлөөтэйгөөр хабаадалсаха болоһондоо» баяртайб, американ-хитад экономическа харилсаанай хараа түсэбүүдые һайнаар сэгнэнэб гэжэ Рейган зургаан үдэрэй хугасаа соо аяншалжа ябаһанаа, США-даа бусажа ерэхэдээ мэдүүлбэ, гээд президенттэй хамта ябаһан «Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент тэмдэглэнэ.

Рейганэй ерээд байха үедэ американ буу зэбсэгүүдые Хитадта худалдаха асуудалнуудай зүбшэн хэлсэгдэһэн тухай мэдээсэл анхарал татана. Буу зэбсэгүүдые худалдаха тухай хөөрэлдөөнүүд «эршэмтэйгээр үнгэргэгдэнэ» гэжэ гүрэнэй секретарь Шульц мэдээсэбэ. Энэ талаар тодорхой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тула КНР-эй оборонын министр Чжан Айпин албанай хэрэгээр байгша оной июнь һарада США-да ошохые хараална.

«Хөөрэлдөөнүүд амжалтатайгаар үнгэржэ, үгэеэ ойлголсолгыень гүнзэгырүүлһэн, хани барисаань бэхижүүлһэн» байна гэжэ Хитадай хүтэлбэрилэгшэд, Рейгандэл адли, американ президентын албанай хэрэгээр ерэлгын дүнгүүд тухай хэлэхэдээ тэмдэглэнэ. Сэхыень хэлэхэдэ, дэлхэйн үйлэ хэрэгүүдтэ Рейганэй захиргаанай эзэрхэн зонхилолгын, хүсэ хэрэглэлгын хараа шэглэл Пекинэй тусхай тушаалтадыень һэргылүүлһэн байха юм. Пекиндэ Рейганэй хэлэһэн үгэнүүдые Хитадай хэблэл толилходоо, хэтэрмэ гаргуу бодомжолнуудыень абажа хаяһан ушарынь энээниие гэршэлнэ гэжэ дэлхэйн хэблэл тоолоно.

Пекиндэ ерээд байха үедөө Рейган үгэ хэлэхэдээ, уласхоорондын түгшүүрилые саашадань шахардуу шанга болгохо, СССР-тэй, бусад социалис оронуудтай хёмороо зүришэлдөөгөө үргэдхэхэ гэһэн уряануудынь США-гай политикын дай жүрөөдэһэн шэглэлтэй байһыень батална. Империалис ангиин хараа бодолтой байһанаа, коммунизмда, Советскэ Союзда эсэргүү «хэрээһэтэ добтолгодо» дэлхэй дээрэхи али бүхы политическэ хүсэнүүдые хабаадуулхые эрмэлзэжэ байһанаа Рейган нюубагүй. Тиихэдээ экономическа эрхэ нүхэсэлнүүдые хэрэглэһэн, найдуулгануудые хэһэн байха юм. Энэнь аюултай хараа шэглэл мүн. Тэрэ эб найрамдалай ба социализмын аша туһада, тэрэ тоодо хитад арадай аша туһада зүрюу харша байна.

(ТАСС).

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

ХАНОЙ. Вьетнамай-Хитадай хилэ дээрэхи байдал 1979 оной февраль һараһаа хойшо эгээл орёо түгшүүрилтэй болобо гэжэ СРВ-гэй Национальна оборонын министерствын түлөөлэгшэ эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ.

Хитадай тала хилэ дээрэхи байдалые орёо түгшүүрилтэй, шахардуу шанга болгоно, зэбсэгтэ һүйдхэлтэ ябуулгануудые үүдхэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Энэ жэлэй апрель һараһаа хойшо бэелүүлэгдэжэ байһан дайсан харша ябуулганууд үргэн ехэ хэмжээнтэй байһаараа шалгарна.

Вьетнамые һуларуулхын, «Зүүн-Урда Азиие саашадаашье эзэрхэг зонхилхо харгы замуудаа бэхижүүлхын тула Хитад СРВ-дэ эсэргүү олон янзын һүйдхэлтэ ябуулгануудаа улам үргэдхэжэ байна гэжэ министерствын түлөөлэгшэ тэмдэглэбэ. Хитадай сэрэгшэд эдеэ хоолой складуудые, байшан гэрнүүдые, ажахын объектнүүдые, мүн һууриин тосхонуудые ехэ буугаар буудана. Тагнуулай-һүйдхэлтэ ябуулгаяа улам эдэбхижүүлжэ байнхай. Лангшон, Хатуен провинцинуудай гүбээнүүдтэ Хитадай солдадуудай ехэ хүсэнүүдэй ходо ходо добтолго илангаяа үргэдхэгдэжэ байна.

ЗАНШАЛТА МАНАЙ XXXV

Майн Нэгэнэй һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн Улаан-Үдэ хотын Советүүдэй талмайе энэ үдэр спортын бүлгэмүүдэй үнгэ бүриин тугуудаар, уряа лозунгнуудаар гоёогдоходоо бүри һайхан, һүрөөтэй шанга тулалдаанай болохоёо байһые гэршэлнэ. Урин дулаан хабарай ерэһэн энэ үдэр намилзан байгаа тугууд спортсменүүдые урилдаанда урялһандал далбана. Майн 2-ой үдэр «Буряад үнэн» газетын болон республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультурын, спортын комитедэй дамжуулгын кубогуудта хүртэхын түлөө заншалта XXXV урилдаан үнгэргэгдэһэн байна.

Улаан-Үдэ хотын Советүүдэй талмай дээрэ болоһон урилдаан совет хэблэлэй үдэртэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаһан Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаа. Тиимэһээ заншалта энэ урилдаандамнай хабаадаха дуратайшуулай олон байһаниинь һайшаалтай байгдаа. Мүрысөөндэ хотын предприяти, эмхи зургаануудай, институдуудай, техникум болон училищинуудай, ГПТУ болон һургуулинуудай команданууд хабаадалсахаар суглараһан байба.

Жэл бүри зунай шанга тулалдаата мүрысөөнэй хаһые нээдэг энэ урилдаанда хабаадахаяа үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адли олон спортсменүүд республикымнай хүдөө нютагуудһаа ерэһэн байха юм. Тобшолон хэлэхэдэ, Улаан-Үдэ хотын спортсменүүдһээ гадна, хүдөөгэй һургуулиин, предприятиин, колхозуудай түлөөлэгшэдэй хэдэ хэдэн командануудай манай эстафетэдэ хабаадалсахаар ерэһэниие һайшаан магтамаар. Тэдэнэй дундаһаа Гусиноозерск хотын найман жэлэй болон дунда һургуулинуудай, СГПТУ-гай команданууд хабаадалсахаар ерээ. Мүн Загарайн районой Шэнэ-Бэрээнэй, Хандагатайн леспромхозой, хотын бусад предприятинуудай команданууд —шэлэй заводой, трикотаж гадар хубсаһанай, таксомоторно паркын болон бусад коллективүүдые тэдэнэй дундаһаа тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

— «Буряад үнэн» газетын заншалта XXXV хабарай урилдаанда хамтадаа гурбан мянгаад спортсмен хабаадалсаа. Энэмнай үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо хэдэн зуугаад хүнүүдээр олон болоно гээшэ. Энэ яһала һайшаалтай. Заншалта ёһоор бусадһаа түрүүлэн найман жэлэй һургуулинуудай һурагшадай дунда болоһон урилдаан энээндэ ёһотой харюу болоно үгэхэнь дамжаггүй, — гэжэ мүрысөөнэй ахамад судья, республикын категориин судья В. И. Бражник урилдаанай эхилхын урда тээ мэдүүлээ бэлэй.

Үдэрэй эгээ 11 час. Параджагсаалай үнгэргэгдэһэнэй һүүлээр бусадһаа түрүүлэн найман жэлэй һургуулинуудай, үйлэдбэриин коллективүүдэй командануудай басагад урилдаанда табигдажа, духовой оркестрэй ирагуу гоё хүгжэмөөр, мүн ГАИ-гай, медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй хүнгэн машинануудаар үдэшэгдэн, урилдаанай зүргөөр саашалба. Эдэнэр дүн хамта дүрбэн километр 400 метрэй зайда эстафетэ дамжуулалсаха ёһотой ха юм. Урилдаанда гараһан командын гэшүүн бүхэн лэ шадаал һаа үетэн нүхэдһөө түрүүлэн, командынгаа нүгөөдэ гэшүүндэ эстафетэеэ дамжуулжа үрдихэ эрмэлээлтэйгээр урагшаа шуумайлдан тэгүүлнэ.

Эдир басагад Советүүдэй талмайһаа эхилжэ, Ербановай нэрэмжэтэ үйлсөөр үгсөөд, эндэһээ саашаа «50 лет Октября» проспектээр урилдан, «Октябрь» кинотеатрһаа гэдэргээ бусаха маршрудтай юм. Урилдаанай эхилһээр арбаад минутын үнгэрөөд байхада, ГАИ-гай машина «Прогресс» кинотеатр хүрэжэ, хойноһоонь хэдэн басагадай урилдажа ябахань харагдаба. Эдэнэр һүүлшын зайһаа Советүүдэй талмай тэхшэ шуумайлдажа мэдэбэ ха юм. Эдэнэрэй дундаһаа энгэртээ «39», «38», «23» гэһэн номертой басагад фиништэ дүтэлжэл ябана. Эндэ 39-дэхи номертой басаган — Таня Мешкова түрүүлэн ерэжэ, командадаа дамжуулгын кубок абхуулха золтой байба. Эдэнэр бүхы зайгаа 11 минута 16 секунда соо гаталжа, эрхимүүдэй тоодо оролсохо ёһоороо оролсобо гээшэ. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, урда жэлнүүдэй урилдаанда хододоо шахуу түрүүлжэ гарадаг, 39-дэхи һургуулиин басагадай команда болоно. Тренер В. П. Васильевай хүмүүжүүлһэн эбтэй эетэй эдэ басагад удаадахи хоёр һуурида гараһан 38-дахи, 23-дахи һургуулинуудай командые аяар 25 — 50 секундаар хойноо оруулжа шадаа бшуу.

Эдир басагадай удаа найман жэлэй һургуулинуудай хүбүүд урилдаанда табигдана. Эндэ 39-дэхи һургуулиин түлөөлэгшэ — Таниин аха Александр Мешков шамбай хурдан байжа, командаяа түрүү зэргэдэ гаргажа, манай газетын дамжуулгын кубогые дахинаа абаха болобо ха юм. Энэ һургуулиин команда бүхы зайгаа 9 минута 58 секунда соо гаталхадаа, табадахи жэлээ түрүү һуури эзэлжэ гараһаниинь һайшаалтай ха. Удаадахи хоёр һууринуудые 6-дахи, 4-дэхи һургуулинуудай команданууд эзэлээ.

Мүн эдэнэртэй суг урилдаһан шэхэ хатуу үхибүүдэй интернат һургуулиин командын хүбүүд үсэд шанга тулалдаанда эрхимлэжэ гарахадаа, редакциин кубогта урда жэлэйхидэл адли хүртэжэ, баясахын ехээр баясан омогорхолдоо.

Эдир наһатайшуулай удаа дунда һургуулинуудай басагад бэеэ зэһэнхэй, урилдаанай зүргэ дээрэ бии болоодхибо. «Эдэнэрэй дунда жэл бүри болодог шанга тулалдаанда тренернүүд Н. В. Никифоровагай, В. Г. Гордеевэй, С. А. Чичигинэй һурган хүмүүжүүлһэн ,65-дахи, 49-дэхи, 14-дэхи дунда һургуулинуудай команданууд бэлэдхэл һайнтай байба. Харин мүнөө хэр гүйлдэгшэааб! Бэлэдхэл һайнтай командань лэ эндэ илана бэзэ» гэһэн хөөрэлдөөн Советүүдэй талмай дээрэ суглараһан һургуулинуудай багшанарай, түлөөлэгшэдэй дунда боложо байгаа бэлэй. Энэньшье ойлгосотой һэн. Юуб гэхэдэ, дунда һургуулинуудай, техникум, училищинуудай, ГПТУ-нууд болон институдуудай командануудай урилдаха зайнь аяар зургаан километр 950 метр ха юм. Эдэнэр Советүүдэй талмайһаа эхилээд, Ленинэй орденто локомотиввагон заһабарилгын заводой соцгородогой Алдар солын талмай хүрөөд, гэдэргээ бусаха ёһотой болоно. Тиигэһээршье байтар урилдаанда гараһан түрүүшын басагадай гэдэргээ бусажа ябахань харагдаба... Түгэсхэлэй зүргэ шадар суглараад байһан команда бүхэнэй түлөөлэгшэд: «Лена, Наташа! Нэгэ зааха түргэлыш, хүсэхэнь лэ» гэлдэжэ байгаад, шаг шууяа табилдажа оробод. Эндэ үетэн нүхэдэйнгөө дамжуулһан һүүлшын эстафетэ абаһан Лена Аюшеева түрүүлэн ерэжэ, командаяа эрхимэй тоодо оруулжа шадаба. Энэмнай Улаан-Үдын 49-дэхи дунда һургуулиин, тренер В. Г. Гордеевэй хүмүүжүүлэн һургаһан басагадай команда болоно. Урда жэлнүүдтэ түрүү һуури эзэлжэ гарадаг 14-дэхи 65-дахи һургуулинуудай командануудай басагад, эрхимлэгшэдһээ аяар 30-аад секундаар хожомдожо ерээ. Мүн тус һургуулинуудай хүбүүдэй дунда болоһон урилдаан баһал шанга тэмсэлэй, «Хэмнай, хэнээ...» гэдэгтэл адли, оршон байдалда үнгэрөө. Эндэ басагадайнгаа амжалтые дууряан, хурдан солбоноо харуулһан 14-дэхи һургуулиин хүбүүд — Женя Клобуков түрүүтэй урилдаагаа түгэсхэжэ шадаа. 65-дахи, 42-дохи һургуулинуудай командануд хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлээ.

Табадахи ээлжээндэ училищи, техникумүүдэй, ГПТУ-нуудай һурагшадай дунда үнгэргэгдэһэн урилдаан олоной дунда һайшаал, магтаал, талархал, омогорхол татаха ёһоороо татаа... Энгэртээ «31» гэһэн номертой кооперативна техникумэй командын гэшүүн Лариса Дружинина һүүлшын шатаһаа урагшаа харайн гарахадаа, командаяа түрүү һуурида гаргалсажа үрдибэ. Эдэнэр бүхы зайгаа 20 минута 12 секунда соо гаталһан байба. Железнодорожно техникумэй, багшанарай нэгэдэхи училищиин командануд хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлээ. ГПТУ болон техническэ училищинууд сооһоо наймадахи ГПТУ-гай, хоёрдохи техническэ училищиин, 15-дахи ГПТУ-гай командануд түрүүшын гурбан һуурида гараа. Харин дурсагдагша командануудай хүбүүд урилдаанда гарахадаа, басагадай харуулһан сагыешье, мүн али командын түрүү һуури эзэлжэ гараха байһые харуулжа шадаа. Эндэ Железнодорожно техникумэй команда бусадһаа хурдан байжа, түрүү һуурида гараа. Тренер Л. В. Бобровой һурган хүмүүжүүлһэн командын гэшүүд бүхы зайгаа 16 минута 47,0 секунда соо гаталхадаа, үнгэрэгшэ жэлэйхидэл адли манай газетын чемпион болобо. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые индустриально-педагогическа техникумэй, лесотехникумэй командануд эзэлбэ. Техническэ училищинууд сооһоо гурбадахи ТУ-гай команда эрхимлэжэ, энэ удаа хүндэтэ кубогта хүртэжэ гараа. Нүгөөдэ — хоёрдохи һуурие Гусиноозерскын гурбадахи СГПТУ-гай һурагшадай команда эзэлһэн байба.

Үйлэдбэриин коллективүүдэй дунда болоһон урилдаанда Галина Драгунова түрүүтэй Загарайн районой Шэнэ-Бэрээнэй заводой, мүн Хандагатайн леспромхозой командануд түрүүшын хоёр һуури эзэлжэ урмашаба.

Урилдаанай һүүлшын ээлжээндэ институдуудай командануд табигдаба. Институдуудай дунда холыншье, дүтыншье зайнуудта урилдахадаа, холо ойгуур суурхуулжа ябадаг спортсменүүд олон. Зүгөөр энэ урилдаанда Эхэ орон соогоо эрхимэй эрхим гэгдэһэн басагад, хүбүүдэй үгы байһаниинь халаглагдаа. Зүүн Сибириин технологическа институдай басагад, хүбүүдэй командануд манай заншалта урилдаанда одоошье эрхимлэжэ, үнинэй хүлеэгдэһэн дамжуулгын кубогуудые абаа.

Энээгээр «Буряад үнэн» газетын заншалта урилдаан дүүрэжэ, түрүү һуури эзэлһэн командануудта, спортсменүүдтэ, тренернүүдтэ редакциин тогтооһон дамжуулгын кубок, грамотатайгаар баяр ёһолоной оршон байдалда барюулагдаа. Тиихэдэ хоёрдохи, гурбадахи һуури эзэлһэн команда, спортсменүүдтэ редакциин болон спорткомитедэй дипломууд оркестрэй хүгжэм доро барюулагдаа. Энээнһээ гадна, газетын заншалта XXXV эстафетэ үнгэргэхэ хэмжээ ябуулгада туһаламжа үзүүлһэн Буряадай АССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын ГАИ-гай, хотын Железнодорожно, Советскэ районуудай милициин хүдэлмэрилэгшэдтэ, мүн Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультурын, спортын комитедэй болон медицинын хүдэлмэрилэгшэдтэ газетын Хүндэлэлэй грамота барюулагдаһан байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ,
манай корр.

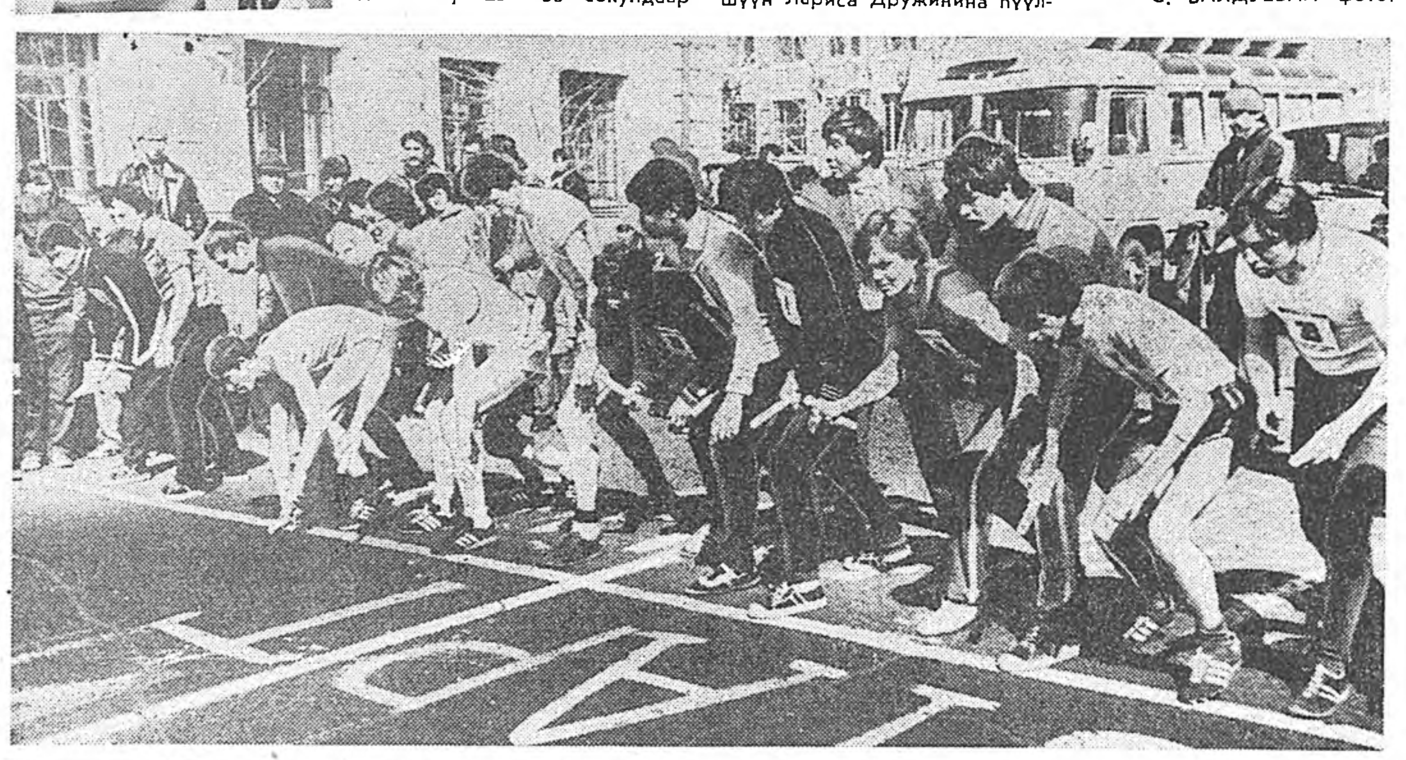

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Найман жэлэй һургуулинуудай болон үйлэдбэриин коллективүүдэй түлөөлэгшэд урилдаанда табигдаба. 2. Урилдаанда эрхимлэһэн командануудай түлөөлэгшэд — Галина Драгунова, Женя Клобуков, Лена Аюшеева.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Майн 6-һаа 12 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкада зогсогты!» 9.55 — «Свадьба в Гями» — баримтата фильм. 10.10 — УССР-эй бандуристнуудай гүрэнэй габьяата капеллын концерт. 10.45 — «Будильник». 11.15 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.15 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 13.00— «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 13.30 — «Хамаг юумые мэдэхэ хүсэлтэйб». 13.45 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.45 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.15 — «Горькая ягода» — уран һайханай фильм. 16.20 — В. И. Ленин — журналист ба редактор. 17.00 — Совет Армиин Түбэй академическэ театрай «Эхо» гэһэн фильм-зүжэг. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45— Мультфильм. 20.00 — «Таанадта, ветеранууд». Хүгжэмтэ дамжуулга. 21.00 — «Аяншалагшадай клуб». 22.00—«Время». 22.35 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 23.10 — Союзуудай Байшангай Колонно залһаа мэдээжэ классическа хүгжэмэй концерт. 23.50 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!» 9.20 — Грузиин ССР-эй уран һайханай коллективүүдэй концерт. 10.00 — Ород хэлэн. 10.30 — Баримтата фильм. 11.20 — «Карпат шадарай арадуудай дуунууд». 12.05 — Телеочерк. 12.40 — «Следы остаются» — зүжэг. 14.30 — «Бултанда зорюулагдаһан стадион». 15.00—«Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 15.30 — **Ф. Шопен.** Фа-минор фантази. 14.45 — церт. 16.55 — вуоа» — 4 серитэй ханай фильм. 3-дахи —«Уссурийская дэм дэлгэрүүлгы — Гайхамшагта хэгшэд Ленинскэ реадууд. 19.10 — рагшадай анхарал «Искусствын ур СССР-эй арадай бочкин. 21.00— согты, багашуул рэнэй ородой байгаали тухай — М. Шолохов. лись за Родину мя». 22.35—«Гл 3 серитэй ур фильм. 3-дахи Футболоор СС нат. «Динамо» «Кайрат».

ПОНЕДЕЛЬНИК, 7

РАДИОГОЙ БА ТЕЛЕВИДЕНИИН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Радиогой үдэртэ баримтата фильмүүд. 10.50 — «Бродяги Севера»— үхибүүдтэ фильм. 12.05 —«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 13.05 — «Сугтаа —эбтэй бүлэбди». 13.25 — Шэнэ һонин. 15.15 —Шэнэ һонин. 15.30 — Баримтата фильм. 16.15 — А. Симонов. 15.15— Шэнэ һонин. 15.30 —Баримтата фильм. 16.15— А. Симонов. «Третий адъютант». 17.05 — Хэлхеэ холбоошоной мэргэжэлэй онол аргануудые ба теорие эрхимээр мэдэхэ талаар Тула хотын һурагшадай мүрысөөн. 17.50—«Эжын һургуули». 18.20 — СССР-эй Уран зохёолшодэй холбооной правлениин секретарь О. Шестинский үгэ хэлэхэ. 18.30 —«Русский сувенир» ансамбль наадаха. 18.50 — «Как Феникс из пепла». СССР. 1945—1950 годы. — баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.20 — «Байгал» — нютагуудай һонин. 19.30 — «Экономикын талаар шэнжэлэл».

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.15 — Залуушуулай спортивна дамжуулга. 22.00 — «Время». 22.30 — «Арадай инструментнүүдэй аялга дуунууд». Балалайка. 23.15 — «Футболой шэнжэлэл». 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Спартак»— ЦСКА.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Часовые памяти нашей» — баримтата фильм. 9.35 —10.35 — Физикэ. 7-дохи класс. 10.05 — «Ород хэлэн». 11.05 — «АБВГДейка» 11.35, 12.40 — Түүхэ. 6-дахи класс. 12.05 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 13.10 —Физикэ. 6-дахи класс. 13.40 — «Багшада— хүгжэмэй хэшээл». 5-дахи класс. 14.35 — «Слово о «Правде» — — «Түүхын **Улаан-Үдэ.** 18. шуулай уран **Москва.** 19.2 фильм. 19.30 фильм. **Улаан-Үдэ.** 19. холнууд. **Москва.** 20.00 церт. Дивертисм жор. **Улаан-Үдэ.** 20. зор харагшадай церт. **Москва.** 21.00 нойрсогты, бага — «Уласхооронд 22.00 — «Время демическэ СССР-эй чемпи Уран һайханай мүүдэй програм

ВТОРНИК, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөенэй гимнастика. 9.55 — «Би — мүнөөдэр ба үглөөдэр». 10.40 — «Ан амитадай аймагта». 11.40 — ССР Союзай Гүрэнэй Ехэ театрай духовой оркестрэй концерт. 12.25 — Баримтата фильмүүд. 12.55 — Шэнэ һонин. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — «Ульяновск» — баримтата фильм. 15.50 — А. Караманов. «Поэма Победы». Түбэй телевидениин болон бүхэсоюзна радиогой ехэ симфоническа оркестр гүйсэдхэхэ. 16.25 — «ГДР-тэй уулзалга» — киноочерк. 16.55— «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 17.30 — Эрэлхэг зоригой һургуули». 18.30 — «Арадай аялга дуунууд». 18.45 — «Как Феникс из Пепла». СССР. 1945—1950 годы. — баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.15—«Байгал» — нютагуудай һонин. 19.25— «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Ажан хэрэгүүд ба хүнүүд». «БАМ. 84 оной хабар».

Улаан-Үдэ. 20.30—«Саян» хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга.

Москва. 20.55 — «Антоша Рыбкин» — кинокомеди. 22.00 — «Время». 22.35 — Радиогой үдэртэ зорюулагдаһан концерт Союзуудай байшангай Колонно залһаа дамжуулагдаха. 01.05 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Телефильм. 9.35, 10.45 — Байгаали шэнжэлэлгэ, 2-дохи класс. 9.55— Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.15, 14.00 — Француз хэлэн. 11.05 — ПТУ-гай һурагшадта. «Гоё һайханиие ойлгодог байхаар хүмүүжүүлхэ». 11.35, 12.40 — «Совет гүрэнэй ба хуулиин үндэһэ һуури». 12.05—«Шатарай һургуули». 13.10 — Ботаника. 5-дахи класс. 13.30—Түүхэ. 8-дахи класс. 14.30 — Н. Заболоцкиин шүлэгүүд. 15.15— «СССР-эй герб». 15.45—Дайнай жэлнүүдэй шүлэгүүд, дуунууд. 16.30—Шэнэ һонин. **Улаан-Үдэ.** 18. дэлхэй дээрэ байдалай түлөө жуулга. **Москва.** 19.15 хэндэнь — Баримтата филь **Улаан-Үдэ.** 19. холнууд. **Москва.** 20.30 дай «Хореографи атюры» ансамб артистнуудай ко **Улаан-Үдэ.** 20. тэ забһарлалга. **Москва.** 21.00 нойрсогты, бага — Футболоор С пионат. «Шахтер 2-дохи шата. 22.0 22.35—«Пять дн чей»—уран һайха

СРЕДА, 9

1941—1945 ОНУУДАЙ ЭСЭГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН АГУУЕХЭ ДАЙНДА СОВЕТ АРАДАЙ ТУЙЛАҺАН ИЛАЛТЫН ҺАЙНДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.45 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветерануудай Москвагай эрэшүүлэй хоор дуулаха. 13.15—Баримтата фильм. 14.20—«Урданай аялга һайхан дуунууд». 15.05 — В. Розов. «Вечно живые». Москвагай «Современник» театрай фильм-зүжэг. 17.40 — Мүнөөдэр—Илалтын һайндэр. СССР-эй Обороны министрэй нэгэдэхи орлогшо, Советскэ Союзай Герой, Советскэ Союзай маршал С. Л. Соколов үгэ хэлэхэ. 17.55— Киноконцерт. 19.00 — «Һанана гүш, нүхэр. Москвадахи Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ветерануудай заншалта уулзалга тухай репортаж. 19.50 — «Фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ ами наһаяа алдагшадай гэрэлтэ дурасхаалда. Минута соо дуугай байлга. 20.10 — Н. Будашкинай зохёолнуудай концерт. 20.30 — «На пути в Берлин» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 22.45 — «Илалтын салют». Останкинадахи концертын студида һайндэрэй үдэшэ. 00.15—«Долоон хоногой спорт». 00.45—Велосипедээр урилдалгаар дэлхэйн чемпионат. ГДР-һээ дамжуулагдаха. 01.05—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Илалтын үдэртэ. Баримтата фильмүүд. 10.20—А. Твардовский. «Поэмэнүүд». 10.50—40-өөд онуудай пионернүүд тухай дамжуулга. 12.00 — «Тропинины» — уран һайханай фильм. (1-д хи, 2-дохи се Баримтата экран вет дуунай ко «Акваланги на д һайханай филь также цирк». фильм. 18.50 церт. 19.50—Фа гүү тэмсэлдэ а дагшадай гэрэлт да. Минута соо га. 20.10—«Мгно ды»—баримтата — «Амгалан но шуул». 21.15 зыка Победу» церт. 22.00 — — «Меня жду уран һайханай

ЧЕТВЕРГ, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.50 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Хочу летать» —баримтата фильм. 10.35—«Экран ханинарые суглуулна». 11.10 — «На пути в Берлин»—уран һайханай фильм. 12.35—«Киногоор аяншалагшадай клуб». 13.35—Шэнэ һонин. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.30 — Баримтата фильмүүд. 16.30—«Ород хэлэн». 17.05—«...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһанай».

Улаан-Үдэ. 17.50 — «Туршагша Кузнецовой ажал хэрэгүүд» — киноочерк. 18.00 — «Байгал»—нютагуудай һонин. 18.10 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 18.35 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.45 — «Олон түмэн ажалшадай ленинскэ университет».

Улаан-Үдэ. 19.15 — «Манай партийна хэрэгүүд».

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Совет кино» — киножурнал. 20.10 — Арадай хоорнуудай бүхэроссин 2-дохи харалга. Гүрэнэй Оренбургынород арадай хоорой концерт. 21.00 — Фашис булимтарагшадһаа Чехословакиие сүлөөлһөөр 39-жэлэй ойдо зорюулагдаһан Чехословакиин телевидениин программа. 22.00 — «Время». 22.35 — «Искусствын уран бэлигтэн». РСФСР-эй арадай артист О. Басилашвили. 23.35 — Баримтата фильм. 24.00 — Велосипедээр урилдалгаар дэлхэйн чемпионат. ГДР-һээ дамжуулагдаха. 00.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Человек. Машина. Эмоции»— эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10.35 — Юрэнхы биологи. 10-дахи класс. 10.05,13.40 — Испан хэлэн. 11.05 —ПТУ-гай һурагшадта. «В. И. Ленин Л. Н. Толстой тухай». 11.35, 12.40 — В. Шекспир. «Гамлет» — 9-дэхи класс. 13.15— Географи. 8-дахи класс. 14.15 — Г. Ибсенэй драматурги ба театр. 15.05 — «Аты-баты шли солдаты» — уран һайханай фильм. 16.30 — **Москва.** 17.50 Алексея Экимян концерт. 18.15 һургуули». **Улаан-Үдэ.** 18. холнууд. 18.55 раха темэдэ ю **Москва.** 19.15 нотонууд». 19.30 фильм. **Улаан-Үдэ.** 19. та, агитаторнууд литинформатор Урданай романс **Москва.** 21.00 нойрсогты, бага «Поет Е. Колесни концерт. 21.35 раашад тухай 22.00 — «Время «Непоспелая мал һайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 11.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Эрэлхэг зоригой һургуули». 10.55 — «Меня ждут на земле» — уран һайханай фильм. 12.15 — «Дуун хүнтэй хахасанагүй». 13.15 — Шэнэ һонин. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.30 — «Сибирь болон Аласдурна хизаараар». 16.30 — Кировоград хотын дуу, хатарай «Весна» ансамблиин концерт. 16.50 — «Бултанда зорюулагдаһан стадион». 17.25— «Шинии ленинскэ библиотекэ». 18.55 — Ураалай Гүрэнэй М. Мусоргскиин нэрэмжэтэ консерваториин багшанарай ба студентнэрэй концерт.

Улаан-Үдэ. 19.00—«Байгал»— нютагуудай һонин. 19.10 — «Талын галнууд» — тележурнал (буряадаар).

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.15 — М. Фрадкинай зохёолнуудай концерт. 22.00 — «Время». 22.30 — «М. Ю. Лермонтов «Демон»— фильм-концерт. СССР-эй арадай артистка А. Степанова уншаха. 23.15 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэхи совет уран зурагай искусство.' 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Москва) — «Спартак». 01.45 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Композитор Глазунов» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 9.35, 10.35— Географи. 8-дахи класс. 10,05, 13.40 — Англи хэлэн. 11.05 — ПТУ-гай һурагшадта. Астрономи. 11.35, 12.40 — Географи, 5-дахи класс. 12.05 — «Гэр бүлэ ба һургуули» — тележурнал. 13.10 — Түүхэ. СССР-тэ соёлой хубисхал. 14.10 — Л. Леонов. «Нашествие». 14.55 — «Совет ехэ зурагай ба портретнэ скульптура». 15.25 — «Куда течешь Аму Дарья?»— эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.45 — «Звезд пежурнал. 16.30 нин. **Улаан-Үдэ.** 18. һурагшадта дамжуулга. **Москва.** 19.0 ухаан ба ажабай «Сэсэгүүд танай **Улаан-Үдэ.** 19. очерк. **Москва.** 20.00 фильм. **Улаан-Үдэ.** ажаһуунабш Викторовна»—кино — «Факел» гэһэн **Москва.** 21.00 нойрсогты, багаш «Эб найрамдал ба 22.30 — «Цвете ржи»—уран һайха

СУББОТО, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Эдиршүүлэй уран бэлиг». Воронежой пионернүүд болон һурагшадай ордоной хүүгэдэй уран һайханай коллективүүдэй концерт. 10.40— «Спортлотогой» 19-дэхи тираж. 10.50 — «Гэр бүлэ ба һургуули». 11.20 — «Хани барисаанай ба харилсаа холбооной замаар». 11.45 — «Архитектура». Архитектор И. Покровский. 12.10 — «Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 12.55 — П. Чайковский. «Севастопольская» — гурбадахи симфони. 13.40 — «Шэн зоригой гуримаар». Уран зохёолшо Юлиан Семенов дамжуулгые хүтэлхэ. 14.10 —«Ехэ хуби заяатай хүнүүд» гэһэн циклһээ баримтата фильм. 14.40 — «Энээниие таанад шадахат». 15.25 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 15.40 — «Потрясающий Берендеев» — үхибүүдтэ фильм. 16.50 — «Хани харилсаан». 17.20 — «Солист оперы — Леонид Сметанников» — фильм-концерт. 18.00 — Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетовэй хөөрөөн. 18.30—Мультфильм. 18.50 — «Скрываются от возмездия» — баримтата фильм. 19.40 — «Ан амитадай аймагта». 20.40 — «Месье Ленуар. который...» — теле-зүжэг. 1-дэхи хубинь. 22.00 — «Время». 22.35 — Теле-зүжэгэй 2-дохи хубинь. 24.00 — Велосипедээр урилдалгаар дэлхэйн чемпионат, ГДР-һээ дамжуулагдаха, 00.20 — Шэнэ һонин,

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 —«Элүүр энхэ байха гээ һаа». 9.30 — Совет поэдүүдэй шүлэгүүд. 9.55 — «Дэлхэйн музейнүүд». 10.40 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 11.10 — Спорт тухай баримтата фильмүүд. 12.00 — Молдавиин телевидениин программа. 13.10 — «Вот какие чудеса» —уран һайханай фильм.

Улаан-Үдэ. 14.15 — «Ороондоо туһалнабди». 14.45 — «Театрайхидай уулзалганууд».

Москва. 15.30 лагшадай клуб». Горький. «Егор другие». ССР Союз киин нэрэмжэтэ уран һайханай театрай фильм-зү «Хүгжэмтэ киоск Баримтата филь Уласхоорондын ш — «Амгалан ной шуул». 21.15 байлга». 22.00 22.30 — «Москва гэһэн искусствын 23.30 — «Искус бэлигтэн». РСФС артист Л. Марков

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: Совет-Польшын хани барисаан эбдэршэгүй. Кремль соо хөөрэлдөөн болобо. Хани харилсаанай оршон байдалда. Шагнал барюулба.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Газар элдүүрилгын зональна системэ» — Б. Бохиев, А. Емельянов, В. Осипов, Ф. Бадеева гэгшэдэй статья. «Үльдэргынхидэй дүршэл халан абадаг һаа» — С. Убеевэй статья. Редакциин почтоһоо. «Дүнгүүд юу харуулнаб?» — А. Шабаковагай статья.

Гурбадахи хуудаһанда: Үглөөдэр — Радиогой үдэр, хэлхеэ холбооной бүхы һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй һайндэр. — «Парти ба арадай найдамтай зэбсэг»— А. Серебряковой статья. «Буряадай телевидени харуулна» — Н. Федотовой репортаж.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Арадай гэһэн нэрэ зэргээ батадхаба» — Л. Болотовагай корреспонденци. «Хубсаһаншье хүниие шэмэглэдэг» — Л. Лабаровагай статья. Туһатай зүбшэл. «Үхэр шодые яажа үргүүлхэб» — К. Абраковай статья. Шэнэ һонинууд. «Правда Бурятии» газетын тайлбаринууд. Телевидениин долоон хоногой программа.

Редактор Р. Б. ГАР

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54 зам редактора—2-68-08 зам редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат 2-66-76, отделы: партийной жизни— 2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-6436, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81., корректорская—2-33-61, выпускающие —2-35-95, отдел объявлений —2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина Н-00402. Заказ № 106. Индекс